

HATAY

Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası

Temmuz 2025

TGA
TÜRKİYE TURİZM
TANITIM VE GELİŞTİRME
AJANSI

HATAY

Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası

29 TEMMUZ 2025

Katkıda Bulunanlar:

Prof. Dr. Bilgehan Gülcan

Doç. Dr. Halil Burak Sakal

Doç. Dr. Sait Doęan

Öęr. Gör. Duygu Babat

Sosyal ve Stratejik alışmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi Katkılarıyla Hazırlanmıştır.

Kapadokya Üniversitesi

50420 Mustafapařa, Ürgüp, Nevřehir

İÇERİK

1.	GİRİŞ	1
2.	Küresel Turizmin Analizi ve Hedefler	2
3.	Türkiye Turizminin Analizi ve Ulusal Hedefler	2
4.	Hatay Turizm Analizi	3
4.1.	İlin Ziyaretçi Analizi ve Hedefi	3
4.2.	İlin Turizm Gelir Analizi ve Hedefi	4
4.3.	İlin Konaklama Analizi ve Hedefi	5
4.4.	İlin Mevsimsellik Durum Analizi	5
4.5.	İlin Turizm Türleri Analizi	6
5.	Destinasyon Risk Analizi	7
6.	Rekabet Analizi ve Rekabet Gücünü Artırma	8
7.	Sürdürülebilir Turizm Uygulamalarını Geliştirme	9
8.	Gastronomi Kaynaklarını Etkin Kullanma	11
9.	Dijitalleşme ve Akıllı Turizm Uygulamalarını Etkili Kullanma	12
10.	Tematik Rotalar Geliştirme	13
11.	Kent Peyzajını Düzenleme ve Rekreatif Alanları Artırma	14
12.	Deneyimsel Turizm Uygulamalarını Artırma	14
13.	Nitelikli Hediyelik Eşya Envanterini Geliştirme	15
14.	Gastronomi ve İnanç Entegrasyonunun Olduğu Bir Festival Düzenleme	15
15.	Tematik Rotaların İşaretlemesini Yaparak Dijital Ortama Aktarma	16
16.	St. Pierre Kilisesi'nin Çevre Düzenlemesini ve Aydınlatmalarını Yapma	16
17.	İnfluencer Ağrılamalarını Başlatma ve Tur Operatörlerine Tanıtılacak Tematik Tur Paketlerini Hazırlama	16
18.	Arsuz-Samandağ-Erzin Plajlarını Rehabilite Etme	17
19.	Tanıtım Koordinasyon Merkezi'ni Kurma	17
20.	Hikâye Anlatıcılığı ile Kent Hafızasını Oluşturma	18
21.	Vakıflı İçin UN Tourism "En İyi Turizm Köyü" Başvuru Sürecini Başlatma	18
22.	Erzin Turunçlu (Girit Köyü) İçin Cittaslow Başvuru Sürecini Başlatma	18
23.	Harbiye'yi Bir Ekoturizm Destinasyonu Olarak Geliştirme	19
24.	Kale'de Karavan Park Alanı İnşa Etme	19
25.	Konteynerlerden Konforlu Konaklama İmkânları Oluşturma	20
26.	Etkili Bir Turizm Yönetimi Oluşturma ve Tanıtımda Bütünleşik Yaklaşımı Benimseme	21

1. GİRİŞ

Hatay, Türkiye'nin Akdeniz Bölgesi'nde yer alan, köklü tarihî geçmişi, etkileyici doğası, zengin kültürel dokusu ve kendine özgü mutfağıyla öne çıkan bir destinasyondur. Hatay'ın tarihi, Antik Çağ uygarlıklarına kadar uzanır ve bölge; Hititler, Fenikeliler, Romalılar, Bizanslılar, Emeviler, Abbasiler, Memlükler, Selçuklular ve Osmanlılar gibi pek çok farklı medeniyetin izlerini taşır. Tarihî yapılar arasında dünyanın en büyük mozaik koleksiyonlarından birine sahip olan Hatay Arkeoloji Müzesi, Titus Tüneli, Beşikli Mağara, Saint Pierre Kilisesi ve Habib-i Neccar Camii dikkat çeker. Asi Nehri kıyısı, Musa Dağı ve Samandağ sahili gibi doğal alanlar, bölgenin çarpıcı coğrafi zenginliğini yansıtan, başlıca unsurlardır. Özellikle Arsuz ve Samandağ ilçeleri, fotoğrafçılık, tarihî keşifler, deniz turizmi ve kültürel yürüyüşler için önemli cazibe merkezleridir. Hatay'da Arap, Türk, Ermeni ve Musevi kültürlerinin iç içe geçtiği, zengin mutfak geleneği; künefe, humus, tepsi kebabı, biberli ekmek ve oruk gibi özgün tatlarla kendini gösterir. Kentte kültür turizmi, tarih turizmi, inanç turizmi, doğa turizmi ve gastronomi turizmi gibi farklı turizm türlerinde gelişme potansiyeli mevcuttur. Künefe, Saint Pierre Kilisesi ve Hatay Arkeoloji Müzesi şehrin öne çıkan simgeleri arasındadır.

Hatay Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası, ilin doğal ve kültürel kaynak potansiyeli başta olmak üzere, diğer kaynaklarını da hesaba katarak, öncelikle kültür ve gastronomi turizmi olmak üzere tarih turizmi, doğa turizmi, inanç turizmi ve ekoturizm gibi turizm türlerinde Türkiye turizmde marka değeri yaratma potansiyeli olan Hatay'a yönelik özet biçimde ve odaklı bir yaklaşımla hazırlanmıştır. Yol Haritası, Covid-19 salgını sürecinde ortaya çıkan, yeni turizm eğilimleri dikkate alınarak güncellenen Türkiye Turizm Ana Planı kapsamında ortaya konan amaç ve hedeflerle uyumlu biçimde hazırlanmış ve Hatay'ın turizmde kısa ve orta vadede hızlı sonuç alınabilecek öncelikli başlıkları ortaya koymayı amaç edinmiştir.

Hatay; 2024 yılında yaklaşık 25 bin yabancı, 461 bin yerli olmak üzere yaklaşık toplam 486 bin turisti konaklama tesislerinde ağırlamıştır. Bu faaliyetle elde edilen gelir ise yabancı turist için yaklaşık 4,7 milyon ABD doları, yerli turist için 87,6 milyon ABD doları olmak üzere yaklaşık toplam 92,3 milyon ABD dolarıdır. Aynı yılda ortalama geceleme 2,13 gün olarak gerçekleşirken, ortalama tesis doluluk oranı ise yüzde 30,2 olarak hesaplanmıştır. Söz konusu veriler, ilin potansiyeli göz önüne alındığında Hatay'ın Türkiye turizmine katkısının daha fazla artırılacağı göstermektedir.

Hatay Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası kapsamında ilin tesise geliste 2029 yılı turist sayısı hedefi, yabancı turist için yaklaşık 61 bin kişi ve yerli turist için 1 milyon 8 bin kişi olmak üzere toplamda yaklaşık 1 milyon 69 bin kişi; turizm geliri hedefi ise yabancı turist için yaklaşık 15,1 milyon ABD doları ve yerli turist için 229,6 milyon ABD doları olmak üzere toplamda yaklaşık 244,7 milyon ABD doları olarak tespit edilmiştir. Bu hedeflere ulaşabilmesine destek olacak ve kısa ve orta vadede sonuçlanabilecek eylem önerileri, *Hatay Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası*'nda ortaya konmuştur.

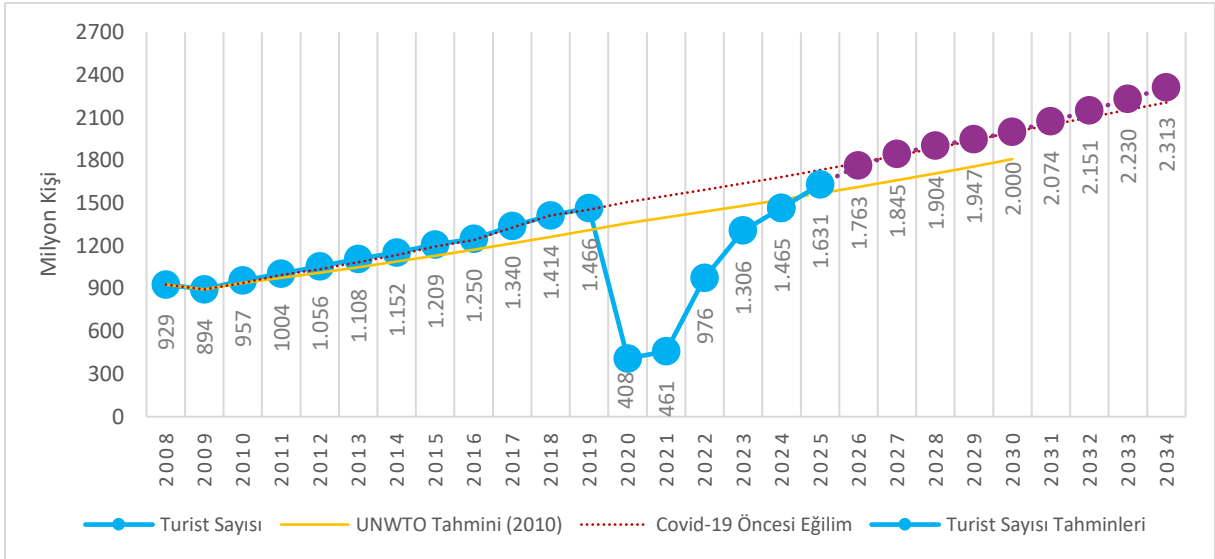
Bir destinasyonun turistik cazibesini koruyarak turizm gelirlerini sürdürebilmesi ve artırabilmesi, turizm kaynakları ve bu kaynakları turizm ürünü olarak sunmadaki gücüne bağlıdır. Günümüzde turizmdeki rekabet gücü gelen ziyaretçi sayısı, gelir, yatak kapasitesi, lüks otellerin sayısı gibi nicel veriler yanında yerine konamayacak doğal, beşerî ve kültürel kaynakların sürdürülebilir yönetimi ve risklere karşı dayanıklılığı ile ölçülmektedir. Buradan hareketle, *Hatay Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası*, sürdürülebilirlik ve dayanıklılık kavramları ilke ve yaklaşımı ile hazırlanmıştır.

Yol Haritası hazırlık sürecinde Hatay İl Tanıtım ve Geliştirme Kurulu paydaşları ile 04.07.2025 tarihinde çevrim içi arama konferansı gerçekleştirilmiş ve ile özel, öncelikli geliştirme başlıkları ortaya çıkarılmıştır. Ayrıca İl Kültür ve Turizm Müdürlüğünce dağıtımı yapılan ve önceden hazırlanmış İl Politika Tespit Formu ve İl Risk Analiz Anketi olmak üzere iki adet anket formu da il paydaşlarına elektronik ortamda iletilmiş ve sonuçları analiz edilerek metne eklenmiştir. Bu kapsamda *Hatay Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası*, ilin destinasyon yönetim sorumluluğunu üstlenen Hatay İl Tanıtım ve Geliştirme Kurulu için sürdürülebilir, rekabetçi ve gelir etkisi yüksek turizm gelişimini destekleyen başlıklarla kısa vadeli bir eylem rehberi niteliğindedir.

2. Küresel Turizmin Analizi ve Hedefler

2019 yılında dünya genelindeki turist sayısı, 1,47 milyar kişi ve 1,49 trilyon ABD doları ile rekor düzeye ulaşmıştır. Ancak 2020-2021 yıllarında yaşanan Covid-19 salgını, turizm faaliyetlerini dünya çapında durma noktasına getirmiştir. Salgın sonrası dönemde küresel turizm hacminin 2019 yılı seviyelerine dönmemesinin ancak 2025 yılı içerisinde gerçekleşmesi beklenmektedir (Şekil 2.1.).

Mayıs 2025 tarihli uluslararası istatistikler 2024 yılında uluslararası turizm faaliyetlerine toplam 1 milyar 465 milyon kişinin katıldığını, aynı yıldaki uluslararası turizm gelirlerinin ise 1 trilyon 731 milyar ABD dolarına ulaştığını göstermektedir. Buna göre 2024 yılında uluslararası turist sayısında bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 12,2 artış gerçekleşirken, Avrupa kıtasının uluslararası turizmdeki toplam pazar payı yüzde 51,6; Türkiye'nin uluslararası turist sayısından aldığı pay yüzde 4,25 ve uluslararası turizm gelirinden aldığı pay ise yüzde 3,53 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 2.1. Küresel turist sayıları (milyon kişi): gerçekleştirmeler ve tahminler

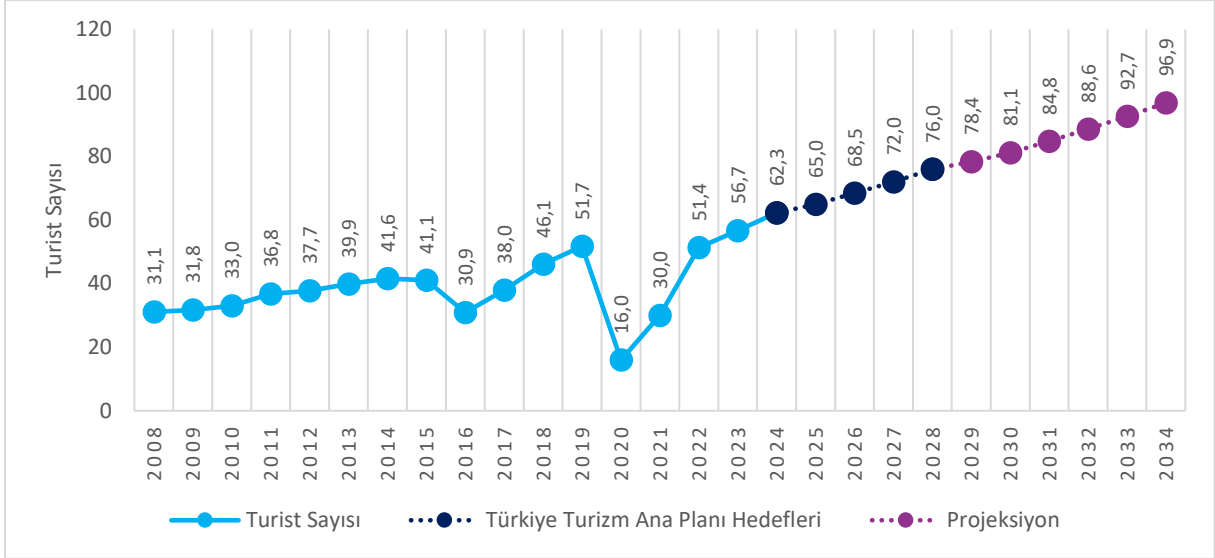
Kaynak: UN Tourism Mayıs 2025; T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı. Tahminler 2025 yılından başlamakta olup tahminler yapılırken UN Tourism verileri, Avrupa Seyahat Komisyonu öngörülleri ve uluslararası kuruluşların dünya ekonomisine yönelik büyüme beklentileri esas alınmıştır. 2028-2034 dönemi için Kapadokya Üniversitesi tarafından yapılan tahminler kullanılmıştır.

3. Türkiye Turizminin Analizi ve Ulusal Hedefler

Önemli bir küresel turizm ülkesi olan Türkiye’de, turizm sektörünün gayri safi yurt içi hasılasına doğrudan ve dolaylı katkısı, uzun yıllar ortalamasına göre yaklaşık yüzde 11 seviyesindedir. Covid-19 salgını sonrası TGA tarafından yapılan etkili tanıtım, Güvenli Turizm Sertifika uygulaması ve Türkiye Sürdürülebilir Turizm Programı gibi yaratıcı politikalarla fark yaratan Türk turizmi, “V” çıkışı yakalayarak hızla toparlanmış ve 2023 yılı itibarıyla rekor düzeydeki rakamlara ulaşmıştır. 2024

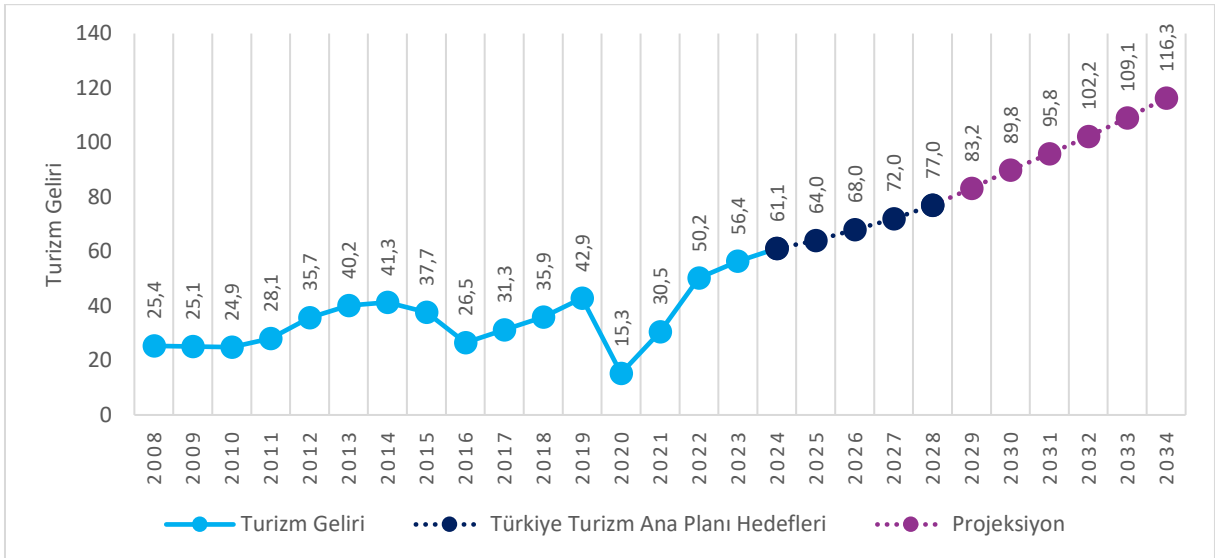
yılında ise Türkiye; yaklaşık toplam 62,3 milyon turist sayısına ve 61,1 milyar ABD doları gelire ulaşmıştır (Şekil 3.1. ve Şekil 3.2.).

Uyguladığı turizm stratejisi ve yenilikçi politikalar ile yakaladığı büyüme ivmesini devam ettirmeyi amaçlayan Türkiye, 2028 yılında toplam 76 milyon turisti ağırlamayı ve turizmden toplam 77 milyar ABD doları gelir elde etmeyi hedeflemektedir.

Şekil 3.1. Türkiye'nin yıllık ziyaretçi sayıları (milyon kişi): gerçekleştirmeler ve hedefler

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kapadokya Üniversitesi. Hedefler 2025 yılından başlamaktadır.

Şekil 3.2. Türkiye'nin turizm geliri (milyar ABD doları): gerçekleştirmeler ve hedefler

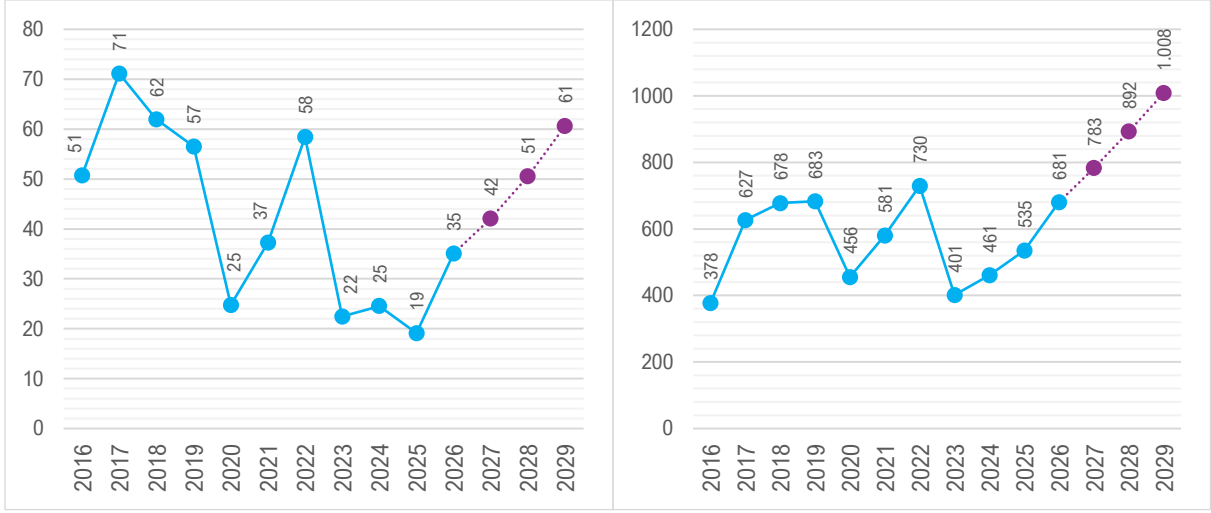
Kaynak: TÜİK, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kapadokya Üniversitesi. Hedefler 2025 yılından başlamaktadır.

4. Hatay Turizm Analizi

4.1. İlin Ziyaretçi Analizi ve Hedefi

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı konaklama istatistiklerine göre 2024 yılında Hatay; yaklaşık 25 bin yabancı, 461 bin yerli olmak üzere yaklaşık toplam 486 bin turisti konaklama tesislerinde ağırlamıştır. Aynı yılda ortalama geceleme 2,13 gün olarak gerçekleşirken, ortalama tesis doluluk

oranı ise yüzde 30,2 olarak hesaplanmıştır. İlin 2029 yılı hedefi, yabancı turist için yaklaşık 61 bin kişi ve yerli turist için yaklaşık 1 milyon 8 bin kişi olmak üzere toplamda yaklaşık 1 milyon 69 bin kişi olarak hesaplanmıştır (Şekil 4.1.1.).

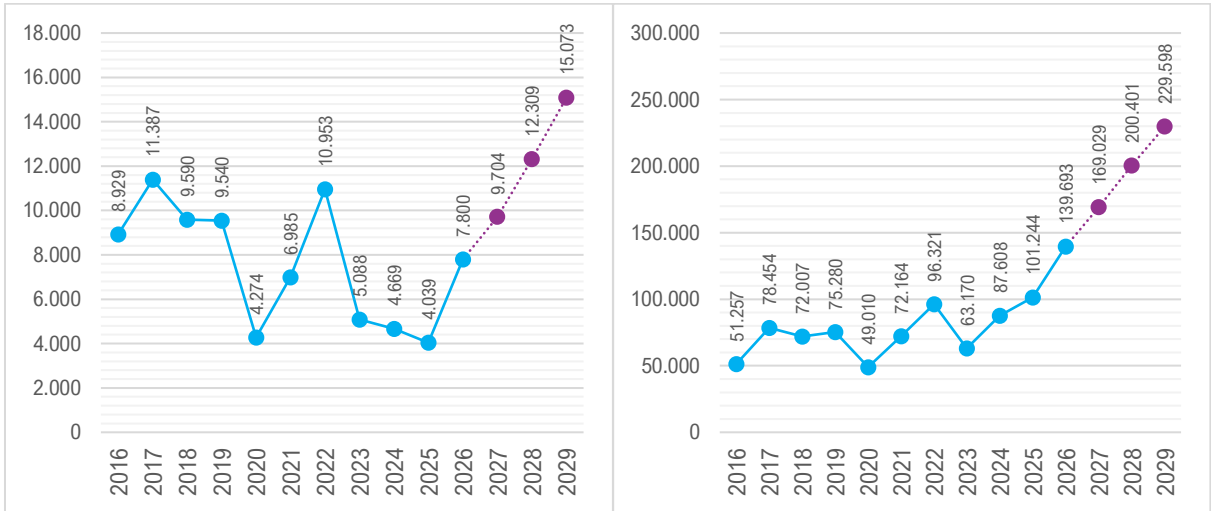

Şekil 4.1.1. Hatay'ın ağırladığı yabancı (sol) ve yerli (sağ) turist sayısı ve tahminler (yüz kişi)
Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı.

4.2. İlin Turizm Gelir Analizi ve Hedefi

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan turizm istatistikleri temel alınarak yapılan hesaplamalar, Hatay'ın 2024 yılında yabancı turistlerden yaklaşık 4,7 milyon ABD doları, yerli turistlerden yaklaşık 87,6 milyon ABD doları gelir elde ederek turizmden bir yıl içinde yaklaşık olarak toplam 92,3 milyon ABD doları gelir elde ettiğini göstermektedir (Şekil 4.2.1.).

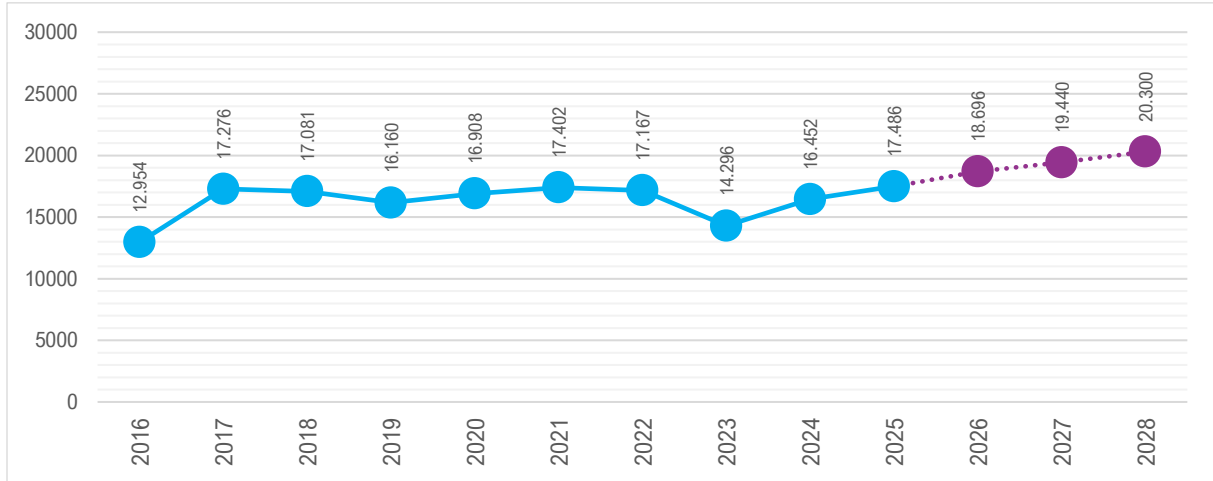
Turizm gelirlerinde Hatay, 2029 yılı itibarıyla yabancı turistlerden yaklaşık 15,1 milyon ABD doları, yerli turistlerden ise 229,6 milyon ABD doları olmak üzere toplamda yaklaşık 244,7 milyon ABD doları gelir elde etme potansiyeline sahiptir.

Şekil 4.2.1. Hatay'ın yabancı (sol) ve yerli (sağ) turistlerden turizm geliri ve tahminler (bin ABD doları)
Kaynak: TÜİK, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kapadokya Üniversitesi.

4.3. İlin Konaklama Analizi ve Hedefi

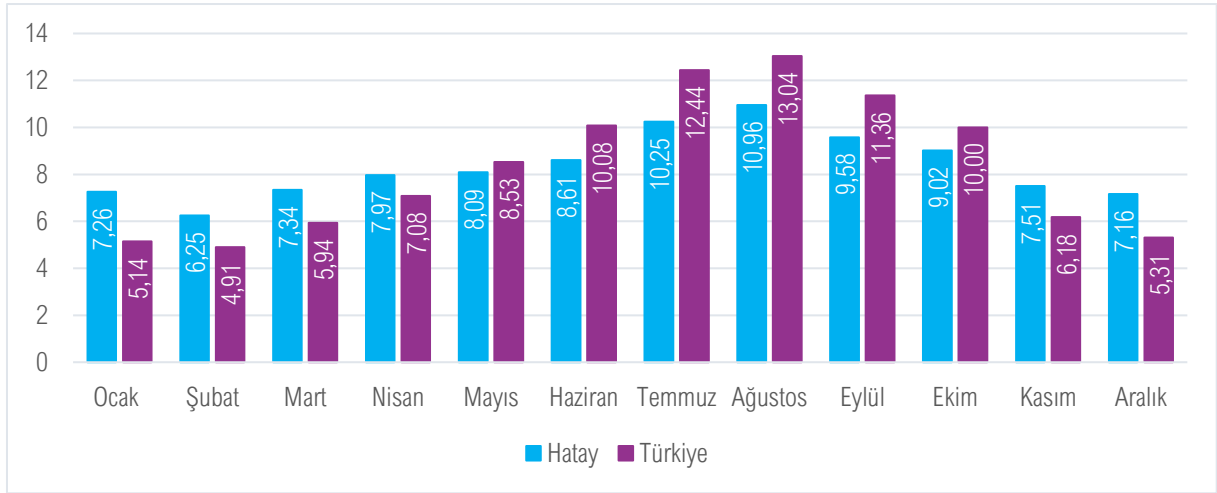
Hatay'da 2024 yılı itibarıyla toplam 239 adet konaklama tesisi bulunmaktadır. Konaklama tesislerinin toplam yatak kapasitesi ise 16.452'dir. Tesis doluluk oranı yüzde 30,2 ve ortalama geceleme 2,13'tür. İlin mevcut istatistikleri incelendiğinde, mevcut ivmenin devam etmesi koşuluyla 2028 yılında yatak kapasitesinde yaklaşık yüzde 23'lük bir artış göstereceği öngörülmektedir (Şekil 4.3.1.).

Şekil 4.3.1. Hatay'ın yatak kapasitesi ve tahminler
Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı.

4.4. İlin Mevsimsellik Durum Analizi

Turizmin 12 aya yayılma hedefi, turizm arz kaynaklarının etkin kullanımı ve etkili tanıtım çabalarıyla doğrudan ilişkilidir. Bu hedef, Türkiye Turizmi Ana Planı'nda üzerinde önemle durulan bir başlıktır. Türkiye turizmi ile Hatay turizminin mevsimsellik analizi Şekil 4.4.1.'de karşılaştırmalı olarak görülmektedir. Buradan, Türkiye ile Hatay'ın mevsimsellik dağılımında farklılıklar olduğu anlaşılmaktadır. Diğer taraftan Ocak, Şubat, Mart, Nisan, Kasım ve Aralık ayları arasında Hatay'daki tesise gelişlerin Türkiye ortalamasının üstünde seyrettiği dikkati çekmektedir. Diğer aylarda Hatay'daki tesise gelişler Türkiye ortalamasının altındadır. Hatay'ın bazı aylarda Türkiye ortalamasının altında olmasının ildeki mevsim şartlarına ve mevcut turizm türlerine bağlı olduğu düşünülmektedir. Hatay ve Türkiye genelindeki mevsimsel turizm trendlerinin, turizm sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin ve turizm planlamacılarının pazarlama stratejilerini ve işletme planlarını belirlediği düşünüldüğünde, destinasyonların mevsimsel faktörleri dikkate almaları önem arz etmektedir. Dolayısıyla ildeki turizm hareketliliğinin ve buna bağlı oluşacak talebin yıl içine dengeli yayılması için ildeki turizm türlerinin çeşitlendirilmesi ve bazı turizm türü başlıklarındaki etkililiğin artırılması gerekmektedir.

Şekil 4.4.1. Türkiye ve Hatay karşılaştırmalı mevsimsellik durumu

Not: Veriler, destinasyondaki yıllık toplam konaklama sayısının yüzdesel dağılımı olarak verilmiştir. Hesaplama yapılırken normal eğilim dışında değerlendirilen salgın dönemi çıkarılmış; 2017, 2018, 2019, 2022, 2023 ve 2024 yıllarına ait yerli ve yabancı turistlerin toplam tesise geliş verileri esas alınmıştır.

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı.

4.5. İlin Turizm Türleri Analizi

Hatay, tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmış, zengin kültürel birikimi, çok dinli ve çok etnikli yapısı ile Türkiye'nin en özgün turizm destinasyonlarından biri olma potansiyeline sahiptir. Coğrafi konumu itibarıyla Akdeniz Bölgesi'nin doğusunda yer alan il, Akdeniz'e kıyısı olması, sınır komşuluğu bulunması, farklı medeniyetlerin izlerini taşıyan mirası ve özgün gastronomi kültürüyle tarih boyunca ticaretin, kültürel etkileşimin ve dinî çeşitliliğin kesişim noktası olmuştur. Bu çok katmanlı yapısı sayesinde kent; tarih, kültür, doğa ve inanç turizmini aynı anda içinde barındıran, zengin bir destinasyon profiline sahiptir. UNESCO tarafından 2017 yılında "Yaratıcı Şehirler Ağı"na gastronomi alanında dâhil edilmesi, Hatay'ın uluslararası düzeyde tanınırlığını artırmış ve özellikle gastronomi turizmi açısından cazibesini daha da güçlü kılmıştır. Bununla birlikte Antakya, Samandağ, Defne, Arsuz başta olmak üzere hemen hemen her ilçesinde görülen kültürel çeşitlilik hem farklı turizm türlerinin gelişimine olanak sağlamakta hem de yılın farklı dönemlerinde turist akışını canlı tutmaktadır. Sadece tarihî yapılar ve kültürel çeşitlilik değil, aynı zamanda doğal güzellikler, kırsal alanlar, deniz ve yayla olanakları ile de Hatay, sürdürülebilir ve çeşitlendirilmiş turizm politikalarının geliştirilebileceği önemli bir destinasyondur. Fakat 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan büyük depremler, Hatay'ın kültürel mirasına ve turizm altyapısına ciddi zarar vermiştir. Bu nedenle, ilin turizm potansiyelinin yeniden değerlendirilmesi, mevcut varlıkların korunması ve yeni stratejilerin geliştirilmesi her zamankinden daha büyük bir önem taşımaktadır. Bu bağlamda hazırlanan bu rapor, Hatay'ın turizmde öne çıkan türlerini, bu türlerin ilçelere göre dağılımını, sahip olduğu cazibe unsurlarını ve gelişim potansiyellerini analiz ederek ilin yeniden yapılanma sürecinde turizm perspektifinden katkı sunmayı amaçlamaktadır.

Hatay'ın ilçeleri, sahip oldukları doğal, kültürel ve gastronomik değerlerle farklı turizm türlerine ev sahipliği yapmaktadır. Antakya, kültür, inanç ve gastronomi turizmi açısından ilin kalbi konumundadır. Arkeoloji Müzesi, St. Pierre Kilisesi, Habib-i Neccar Camii, Uzun Çarşı ve Eski Antakya sokakları gibi tarihî ve inanç yapıları ziyaretçilerin ilgisini çekerken; Gastronomi Evi, tepsi ve kâğıt kebabı, künefe ve yöresel kahvaltılıklar da zengin mutfak kültürünü yansıtmaktadır. Antakya'ya komşu olan Defne ilçesi ise Harbiye Şelaleleri ile öne çıkar. Doğa, kültür ve gastronomiyi bir araya getiren Defne'de doğa ve kahvaltılı mekânları ile öne çıkan Döver köyü ve St. Simon Manastırı gibi tarihî mekânlar ile defne yağı, sabun üretimi, ipekçilik ve mozaik taşçılık gibi

geleneksel el sanatları dikkat çekmektedir. Samandağ ilçesi deniz, doğa ve inanç turizmini buluşturan bir destinasyon olarak öne çıkar. Türkiye'nin en uzun sahil şeridinde sahip olan Samandağ Plajı, Titus Tüneli gibi antik yapılar, Vakıflı Köyü ve Hz. Hızır Türbesi ziyaretçilerin ilgisini çeken, başlıca cazibe unsurlarıdır. Benzer şekilde Arsuz da sahil şeridi, tarihi Köyiçi bölgesi ve denize sıfır konumlanan restoran ve kafeleriyle deniz ve gastronomi turizmini bir arada sunmaktadır. Altınözü ilçesi kırsal, agro ve gastronomi turizmi açısından önemli bir merkezdir. Zeytin bahçeleri, zeytinyağı üretimi, cam terası ile doğal ve tarımsal değerleri ön plana çıkarken tandır kültürü, katkılı ekmek ve yöresel kahvaltılıkları ile özgün bir mutfak deneyimi sunmaktadır. Kırıkhan ilçesi ise Beyazid-i Bestami Türbesi gibi inanç turizmi değerlerinin yanı sıra kırsal yaşamı ve Kırıkhan çiğeri, Kırıkhan kavunu gibi gastronomik ürünleriyle dikkat çeker. Reyhanlı ilçesi ise sınır konumunun yanı sıra sinema turizmi açısından özel bir örnektir. "Kibar Feyzo" filminin çekildiği Fatih Aliye Müderris Konağı sinema müzesine dönüştürülerek ziyaretçilere kültürel bir deneyim sunmaktadır. Yayılağ ilçesi Şenköy sokakları, Şeyh Ahmet Kuşeyri Camii ve Türbesi ile kültürel bir çekim merkezi olurken aynı zamanda Kara Mağara Koyu çevresinde gelişen dalış turizmiyle dikkat çeker. Hatay'ın önemli liman kenti İskenderun ise ticaret, liman ve sahil yaşamı ile farklı bir profil çizmektedir. Sahil şeridi, limanı ve deniz ürünleri özellikle de jumbo karidesi ile öne çıkan İskenderun, deniz temelli gastronomiyle güçlü bir destinasyon kimliği sunar. Son olarak Belen ilçesi yayla turizmi, doğa ve gastronomik değerleriyle öne çıkmaktadır. Soğukoluk Yaylası serin yaz aylarında ziyaretçileri cezbetmekte; Belen tava, kebab ve mezeler ise bölgenin mutfak kültürünü yansıtmaktadır. Hatay il merkezi ve ilçeleri sunduğu çeşitlilik sayesinde, farklı turizm türleri için ideal birer durak hâline gelmekte ve ilin genel turizm potansiyeline katkı sunmaktadır.

5. Destinasyon Risk Analizi

	Olasılık					Şiddet					Skor
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Küresel Riskler											
Ukrayna-Rusya Savaşı					X			X			15
Arap Ülkeleri ile İsrail Arasında Çatışma			X					X			9
ABD-İran Gerilimi			X					X			9
ABD'nin Farklı Ülke ve Bölgelerle Ticaret Anlaşmazlıkları			X				X				6
Küresel Ekonomide Enflasyon Artışı					X			X			15
Küresel Ekonomide Durgunluk			X						X		12
Yeni Bir Salgın Hastalık			X							X	15
Gıdaya Erişim Zorluğu/Kıtlık		X					X				4
İklim Değişikliğinin Olumsuz Etkileri					X					X	25
Doğal Kaynak Krizleri (Su/Enerji Kaynakları)			X					X			9
Biyçeşitlilik Kaybı ve Ekosistem Çöküşü		X						X			6
Büyük Ölçekli Gönülsüz Göç			X					X			9
Yaygın Siber Suç ve Siber Güvensizlik				X				X			12
Ülkesel Riskler											
Doğal Afetler					X					X	25
Yeni Bir Salgın Hastalık			X						X		12
İklim Değişikliği					X					X	25
Yangın				X					X		16
Doğal Kaynak Krizleri (Su/Enerji Kaynakları)			X					X			9
Bölgesel Savaş ve Terör Riski		X								X	10
Siber Güvenlik Açıkları				X					X		16
Turiste Yönelik Seyahat Güvenliği/Asayiş Sorunları			X					X			9
Enflasyon Artışı			X						X		12
Rakip Ülkelerin Türkiye'ye Yönelik Olumsuz Söylemleri			X				X				6
Yerel Riskler											

Terör Riski			X					X			9
Sağlık (Hasta Tedavisi, Acil Müdahale)				X					X		16
Nitelikli Personel İstihdamı				X					X		16
Dolandırıcılık		X						X			4
Yerel Halkın Turizm Faaliyetlerine Uyum Sorunu		X						X			4
Aşırı Turizm Talebi		X						X			4
Çevre Kirliliği ve Temiz Su Kaynaklarının Azalması				X					X		16
Radikal Akımlar		X						X			4
Deprem Riski				X					X		16
Yapı Güvenirliği				X					X		16
Heyelan/Kaya Düşmesi/Çığ			X					X			9
Doğal Güzelliğin Yok Olması ve Çarpık Yapılaşma				X					X		16
Tek Pazara Bağımlılık			X						X		9
Kaçak Göçmenler				X					X		16
Güvensiz Şehir Algısı				X					X		16
Somut Kültürel Mirasın Tahribatı				X					X		16
Endemik Türlerin Yok Olma Tehlikesi			X					X			9
Katı Atık Bertaraf ve Su Arıtma Problemi			X					X			9
Sel/Taşkın/Su Baskını			X					X			9
İklim Kaynaklı İkincil Afetler (Dolu/Fırtına)		X						X			6
Orman Yangınları ve Kırsal Yangın			X						X		12
Meteorolojik ve İklim Değişikliği Kaynaklı Afetler			X					X			9
Kuraklık			X					X			9
Endüstriyel ve Teknolojik Kazalar			X					X			9
Maden Ocağı Kaynaklı Riskler (Kaza, Çevresel Bozulma, Toprak Kayması Vb.)		X							X		8
Tsunami Benzeri Deniz Taşkıını		X						X			6
Deniz Kirliliği			X					X			9
Liman Yangını ve Kimyasal Madde Riski (Zehirli Gaz, Çevre ve Deniz Kirliliği)			X						X		12
Tarım Alanlarında Tuzlanma ve Su Kıtılığı (Amik Ovası)				X				X			12
Deprem Kaynaklı Kültürel Yapıların Tamamen Yok Olması Riski				X					X		16
Sığınmacı Nüfusu Kaynaklı Sosyal Gerilimler			X					X			9
6 Şubat 2023 Depremi Sebebiyle Konut Krizi ve Barınma Problemleri Yaşanması				X					X		16
Depreme Karşı Güvensiz Şehir Algısı				X					X		16
Turistik ve Ekonomik Yatırımlarla İlgili Güvenlik Kaygılarının Artması				X					X		16
Deprem Enkazlarının Doğal Yaşam Alanlarına Dökülmesi-Ekosistem Tahribatı			X					X			9

Risk Skoruması ve Risk Puanı Sonucu

Olasılık	Şiddeti					RİSK SKORU	EYLEM
	Çok Ciddi 5	Ciddi 4	Orta 3	Hafif 2	Çok Hafif 1		
Çok Yüksek 5	Yüksek 25	Yüksek 20	Yüksek 15	Orta 10	Düşük 5	25, 20, 16, 15	KABUL EDİLEMEZ RİSK: Bu risklerle ilgili hemen çalışma yapılmalıdır.
Yüksek 4	Yüksek 20	Orta 16	Orta 12	Orta 8	Düşük 4	12, 10, 9, 8	DİKKATE DEĞER RİSK: Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale edilmelidir.
Orta 3	Yüksek 15	Orta 12	Düşük 9	Düşük 6	Düşük 3	6, 5, 4, 3, 2, 1	KABUL EDİLEBİLİR RİSK: Acil tedbir gerektirmeyebilir. Orta vadede çalışma yapılmalıdır.
Düşük 2	Orta 10	Orta 8	Düşük 6	Düşük 4	Düşük 2		
Çok Düşük 1	Düşük 5	Düşük 4	Düşük 3	Düşük 2	Düşük 1		

6. Rekabet Analizi ve Rekabet Gücünü Artırma

Hatay, Akdeniz ile Orta Doğu'nun kesişim noktasında yer alan, çok kültürlü ve çok inançlı yapısıyla Türkiye'nin en özgün turizm destinasyonlarından birisidir. Bulunduğu konum itibarıyla Hatay, komşusu olan Adana, Osmaniye, Gaziantep ve Kahramanmaraş ile kıyaslanabilir. Hatay komşusu olan bu dört ille hem rekabet edebilmeli hem de geliştirdiği iş birlikleri ve rekabet üstünlükleri ile hareket etmenin avantajını sağlamalıdır.

6 Şubat 2023'te yaşanan depremler, Hatay ilinin fiziki altyapısına ve kültürel mirasına büyük zarar vermiştir. Bu süreçte bölgenin turizmde yeniden toparlanması ve sürdürülebilir bir gelişme süreci yakalaması için stratejik planlamaya ve bölgesel iş birliğine büyük ihtiyaç duyulmaktadır.

Hatay'ın çevresinde yer alan Adana, Osmaniye, Gaziantep ve Kahramanmaraş illeri ile hem benzerlikler hem de rekabet noktaları bulunmaktadır. Bu illerle kurulacak akıllı rekabet ve eşgüdümlü turizm iş birlikleri, Hatay'ın bölgesel turizm ağında güçlü bir aktör olarak konumlanmasına katkı sağlayacaktır.

Hatay ve Adana, Akdeniz mutfağının ortak değerlerini taşıyan, iki önemli gastronomi merkezidir. Ayrıca Adana'daki gelişmiş konaklama altyapısı ve havalimanı erişimi, turizm hareketliliği açısından güçlü bir altyapı sunmaktadır. Hatay ise sahip olduğu dinî çeşitlilik, tarihî derinlik ve UNESCO gastronomi şehri ünvanı ile Adana'dan farklılaşmaktadır. Bu bağlamda iki il arasında kültür, tarih ve gastronomiyi bir araya getiren bir "Lezzet ve Miras Rotası" tasarlanabilir. Ayrıca her iki şehirde düzenlenen festivallerin birbirine entegre edilmesiyle bölgesel ölçekte daha güçlü bir tanıtım yapılabilir. Gaziantep ise gelişmiş gastronomi altyapısı, müze yatırımları ve tanınırlığı ile öne çıkarken; Hatay, hoşgörü kültürü, inanç turizmi ve mezeleriyle farklılaşmaktadır. UNESCO gastronomi şehri ünvanına sahip iki şehir arasında hem yapıcı bir rekabet hem de iş birliği potansiyeli mevcuttur. Bu doğrultuda ortak gastronomi rotaları, kültürel miras temelli müze projeleri ve turistlerin konaklama sürelerini uzatmaya yönelik çalışmalar yapılabilir.

Hatay'ın bir diğer komşusu Osmaniye ise doğa ve ekoturizm potansiyeliyle dikkat çekmektedir. Amanos Dağları üzerinden geliştirilecek doğa yürüyüş rotaları ve yayla turizmi çalışmaları ile Hatay'ın kültür ve inanç turizmi birleştirilebilir. Osmaniye'deki Karatepe-Aslantaş Açık Hava Müzesi ile Hatay'daki mozaik müzeleri bir araya getirilerek tarih temalı turizm geliştirilmesi mümkündür. Bununla birlikte çiftlik ziyaretleri ve doğal ürün temelli agroturizm modelleri de iki il arasında desteklenebilecek alanlardandır. Kahramanmaraş ise kültürel üretimi, doğal kaynakları ve gelişen turizm yapısıyla Hatay'a benzeyen bir potansiyele sahiptir. Deprem sonrası yeniden yapılanma süreci de her iki ili benzer bir yol haritasında buluşturmaktadır. Gastronomi başlığında Maraş dondurması ve Antakya künefesi gibi ürünler etrafında tematik rotalar oluşturulabilir. Aynı zamanda kültürel üretimlerin turizme entegre edilmesi ve turizm alanında ortak insan kaynağı yetiştirmeye yönelik eğitim programları düzenlenmesi, bu iş birliklerini daha da güçlendirecektir.

Hatay'ın turizmdeki rekabet gücünü artırabilmesi için farklılaşmaya dayalı stratejiler geliştirmesi büyük önem taşımaktadır. Kent, özellikle inanç turizmi, çok kültürlü yapısı ve zengin gastronomik mirası ile çevre illerden ayrışma potansiyeline sahiptir. Bu özelliklerin daha güçlü tanıtımıyla Hatay, kendine özgü bir turizm kimliği inşa edebilir. Bölgesel ölçekte Adana, Gaziantep ve Osmaniye ile gastronomi, tarih ve doğa temalı entegre rotalar planlanarak ortak hareket alanı genişletilebilir. Bu çabaları destekleyecek şekilde güçlü bir destinasyon kimliği oluşturulmalı, dijital tanıtım araçları etkili bir biçimde kullanılmalıdır. "Akdeniz'in Çok Kültürlü Kapısı: Hatay" gibi ifadelerle dayalı markalaşma çalışmaları bu sürece katkı sağlayacaktır. Aynı zamanda havalimanı, kara yolu, demir yolu ve konaklama altyapısı baştan sona güçlendirilmelidir. Özellikle Mersin-Adana-Osmaniye-Gaziantep hızlı tren hattına Hatay'ın da entegre edilmesi, bölgesel iş birliğini ve rekabetçiliği artıracaktır. Deprem sonrası yeniden inşa edilen alanlar ise turizm açısından değerlendirilerek, "dirençli şehir" ve kültürel iyileşme temalı anlatılarla ziyaretçilere sunulabilir. Son olarak, UNESCO gastronomi şehri ünvanı üzerinden uluslararası mutfak şehirleriyle iş birlikleri kurularak kültürel festivaller ve tematik etkinlikler aracılığıyla Hatay'ın küresel görünürlüğü artırılmalıdır.

7. Sürdürülebilir Turizm Uygulamalarını Geliştirme

Hatay Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası'nda yer alan tüm başlıklar, sürdürülebilir turizm anlayışını kapsayan ilkeler ve uygulamalar ile uyumlu olacak şekilde hazırlanmıştır. Turizmde sürdürülebilirlik anlayışı ile yerel ekonomiye katkı sağlayarak yerel halkın refahını artırmak, kültürel ve sosyal çeşitliliğin devamlılığını sağlamak, turizmin hem çevre hem toplum üzerindeki olumsuz

etkilerini en aza indirmek, doğal ve kültürel mirasın korunmasını sağlamak ve ziyaretçilerin yaşam kalitelerini artırmak amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda *Hatay Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası*'nda il turizminin gelişmesi için;

- a. Turizmin doğal çevre üzerindeki negatif etkilerini azaltmak ve faydasını artırmak,
- b. Turizmin kültürel miras üzerindeki negatif etkilerini azaltmak ve faydasını artırmak,
- c. Turizmin yerel halkın sosyal ve ekonomik yaşamı üzerindeki negatif etkilerini azaltmak ve faydasını artırmak,
- d. Etkili sürdürülebilir bir turizm yönetimi geliştirmek, ilkeleri benimsenmektedir.

Hatay, Amanos Dağları başta olmak üzere Belen, Yayladağı, Dört Yol ve Hassa gibi ilçelerde yer alan geniş ormanlık alanlar ile yalnızca biyolojik çeşitlilik açısından değil, aynı zamanda doğa temelli turizm türleri (trekking, kuş gözlemciliği, yayla turizmi, kampçılık vb.) açısından da önemli potansiyele sahiptir. Bununla birlikte, bu zenginlik doğru yönetilmediği takdirde çeşitli tehditlerle karşı karşıya kalmaktadır. Bu alanlar bilinçsiz ziyaretler, çöp sorunu, taşıma kapasitesinin aşılması ve yangın riski gibi çevresel tehditlerle karşı karşıya kalmaktadır. Nitekim son yıllarda neredeyse her yıl çıkan orman yangınları ile binlerce hektarlık alan zarar görmüştür. Sürdürülebilir turizm anlayışıyla bu risklerin azaltılması için ekoturizm bölgeleri belirlenmeli, ziyaretçi yoğunluğu kontrol altına alınmalı, ormanlık alanlarda plastik ve cam atıklar temizlenmeli, belirli dönemlerde yangın riski olan ormanlar ziyarete kapatılmalı ve doğa rehberliği gibi uygulamalarla yerel halkın sürece katılımı sağlanmalıdır. Diğer yandan 6 Şubat 2023 depremleri sonrasında yerel halkın kıyı ve yayla alanlarına göçü ve akabinde de ortaya çıkan geçici yerleşim ihtiyacı ve düzensiz yapılaşma, bazı orman sınırlarını tehdit eder hâle gelmiştir. Kontrolsüz yapılaşma, plansız ziyaretçi yoğunluğu ve çevreye duyarsız turizm faaliyetleri; doğal alanların bozulmasına, flora-fauna kayıplarına ve çevre kirliliğine neden olmaktadır. Deniz turizmi açısından kıyı alanları değerlendirildiğinde, Erzin-İskenderun-Arsuz-Çevlik kıyı şeritleri, son 2 yılda daha çoğu günübirlik olmak üzere özellikle hafta sonları çok fazla ziyaretçi çekmektedir. Ziyaretçilerin oluşturduğu aşırı trafik ve yoğunlukla birlikte yetersiz otopark, halk plajı, tuvalet, giyinme kabini, çöp kutusu ve konteyner eksiklikleri ile ortaya çıkan çevresel gürültü ve kirlilik, kıyı alanlarına zarar vermektedir. Bu sorunların önüne geçmek için çevresel taşıma kapasitesi hesaplamalarına dayalı planlama yapılmalı, diğer ilçelerden denize kıyısı bulunan ilçelere ulaşım kapsamında toplu ulaşım araç ve sefer sayıları artırılmalı, temiz çevre hususunda gereken önlemler alınarak halk bilgilendirilmeli, ekoturizm bölgelerinde sertifikalı işletmeler desteklenmeli ve doğa rehberliği sistemiyle ziyaretçi davranışları yönlendirilmelidir. Ayrıca turizm tesislerinde atık yönetimi, enerji kullanımı ve çevre denetimleri güçlendirilerek çevresel sürdürülebilirlik desteklenmelidir.

Antakya ve çevresindeki tarihî ve kültürel alanların büyük bir kısmı 6 Şubat 2023 depremleri ile zarar görmüştür. Bu yapılar ile kültürel alanların (Kurtuluş Caddesi, Saray Caddesi, Uzun Çarşı, Ulu Camii, Hatay Arkeoloji Müzesi ile Eski Antakya'nın özgün konut dokusunu barındıran Zenginler Mahallesi'nde depremde hasar gören avlulu evlerin ve butik oteller bölgesinin) aslına uygun biçimde, depreme dirençli olarak yeniden inşa ve tadilat süreçlerinin hızlı bir şekilde tamamlanması, öncelikli stratejilerden birisini oluşturmalıdır. Süreçte turizm faaliyetlerinin yeniden canlanması ile oluşacak turizm baskısı, fiziksel aşınma, görsel kirlilik ve kültürel değerlerin aşırı ticarileştirilmesi gibi sorunlar, deprem öncesinde olduğu gibi yeniden ortaya çıkacaktır. Bu süreçte, kültürel mirasın korunarak turizme kazandırılması için ziyaretçi yönlendirme sistemleri (akıllı rehberlik, tabela düzenlemeleri) kurulmalı, mimari yapı korunmalı, yerel halkın kültürel üretimi ve aktarımı desteklenmeli ve restorasyon süreçlerinde fiziksel koruma kadar kültürel özgünlük de ön planda tutulmalıdır. Böylece turizm, kültürel mirasın korunmasını tehdit eden değil, destekleyen bir araç hâline gelecektir.

Turizm gelirlerinden yerel halkın da yeterince fayda sağlayabilmesi hususu, oldukça önemli bir konudur ve bu alanda yerel girişimciler desteklenmeli, yerel halktan ilgi duyan kişilere meslekî kurslar verilerek, yerel halkın ürünlerini satabilecekleri, modern turizm-köy pazarları planlanmalıdır.

Turizm kaynaklı yaşam maliyetlerindeki artış, süreçte toplum açısından memnuniyetsizliğe neden olabilmektedir. Bu durumu dengelemek için yerel işletmelerin desteklenmesi, turizm işletmelerinde yerel istihdamın artırılması, kooperatifleşmenin teşvik edilmesi, coğrafi işaretli ürünlerin pazarlanması ve yerel halkın karar süreçlerine katılımı önemli hususlardır. Böylece turizm, yerel ekonomiye doğrudan katkı sunan, sosyal bütünlüğü destekleyen bir yapıya kavuşabilir.

Etkili ve sürdürülebilir bir turizm yönetimi açısından çok aktörlü bir yapı ile kurumlar arası koordinasyon oldukça önemlidir. Hatay'da turizm yönetimi çok aktörlü ancak parçalı bir yapı sergilemektedir. Kurumlar arası koordinasyon eksikliği, krizlere hazırlıksızlık ve veriye dayalı karar mekanizmalarının yetersizliği sürdürülebilir kalkınmanın önünde engel oluşturmaktadır. Hatay'da turizm yönetimi temel olarak İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü öncülüğünde kurulan Hatay İli Turizm Geliştirme ve Tanıtım Kurulu çatısı altında yürütülmektedir. Mevcut yapının varlığına rağmen uygulamada yerel yönetimler, akademik kurumlar, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör arasında daha etkin bir koordinasyon ve iş birliği mekanizması kurulmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu kapsamda mevcut kurulun işlevselliğinin artırılması, özellikle afet sonrası planlamalara (örneğin deprem sonrası yeniden inşa edilen destinasyonlar) ilişkin görüş ve öneriler alınması ve entegrasyon sağlanması hususunda diğer kurum paydaşlarının görüş ve önerilerini almaları önem arz etmektedir. Yapılacak çalışmalarla ilgili çevrim içi anketler ile de yerel halkın tamamından görüş toplanabilir. Turizmle ilgili kararların kapsayıcı, çok paydaşlı ve veri temelli bir zemine oturtulması hem kriz dönemlerine karşı direnç geliştirilmesi hem de sürdürülebilirlik ilkelerinin uygulanabilir kılınması açısından kritik önemdedir. Ayrıca turizmle ilgili politika, yatırım ve tanıtım kararlarının somut verilere dayanması için Hatay ölçeğinde güncel, düzenli çalışan bir Turizm Bilgi Sistemi kurulmalı; ziyaretçi sayısı, kalış süresi, memnuniyet düzeyi gibi göstergelerle izleme ve değerlendirme süreçleri sürekli hâle getirilmelidir.

8. Gastronomi Kaynaklarını Etkin Kullanma

Hatay, tarihi boyunca sayısız medeniyete ev sahipliği yapmış olmasıyla Türkiye'nin en köklü kültürel birikimlerinden birine sahiptir. Bu tarihsel çeşitlilik, kentin mutfak kültürüne de yansımış; Hatay, zengin gastronomisiyle Türkiye'nin ve dünyanın önde gelen lezzet duraklarından biri hâline gelmiştir. UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı'na gastronomi alanında dâhil edilmesi, bu kültürel mirasın uluslararası ölçekte tescillenmesi anlamına gelmektedir. Ancak tüm bu güçlü yönlerine rağmen Hatay'ın sahip olduğu gastronomik değerlerin turistik ürüne dönüştürülmesi ve bu kaynakların bölgesel kalkınma için stratejik biçimde kullanılması konusunda yapısal bazı eksiklikler bulunmaktadır.

Hatay mutfağı yüzlerce geleneksel tariflerle benzersiz bir çeşitlilik sunmasına rağmen bu lezzetlerin çok önemli bir kısmı turistlere sunulamamaktadır. Bu kapsamda Hatay ilinde yöresel yemek sunan daha fazla işletmeye ihtiyaç vardır. Kısmen bu eksiklik Gastronomi Evi projesi ile Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından kapatılmaya çalışılmaktadır. Gastronomik ürünlerin hem turistlere hem de tencere yemeklerinden uzaklaşan yeni nesle aktarımı açısından yerel mutfağa odaklanan restoran ve konukevlerinin sayısının artırılması, bu işletmelerin yöresel mimariyle bütünleştirilerek kent kimliğine katkı sunması hedeflenmelidir. Bu alanda ilçe belediyeleri ve özel girişimlere ihtiyaç söz konusudur. Yöresel yemeklerin hazırlanışından sunumuna kadar tüm süreci içeren görsel ve yazılı envanter çalışmaları, mutfak kültürünün sürdürülebilirliği açısından büyük önem taşımaktadır. Hatay'ın sahip olduğu tüm yemek çeşitliliğinin reçetelendirilmesi ve coğrafi işaretlerinin alınması önemli konulardan birisidir. Son bir yılda Hatay, coğrafi işaretli ürün sayısını artırmış olmakla birlikte geçmiş yıllardaki eksikliğin telafisi açısından aynı hızda reçetelendirme ve menşe/mahreç işaret alım çalışmalarını devam ettirmelidir. Hatay, diğer yandan sahip olduğu fırın ve kasap kültürü ile gastronomi alanında farklılaşmaktadır. Hatay'da kasaplar sadece et satan işletmeler olmadığı gibi fırınlar da sadece ekmek üretilen satan işletmeler değildir. Kasaplar bir restoran gibi çalışmakta,

hazırladıkları birbirinden farklı lezzetler ile ön plana çıkmaktadır. Kimi kasaplar hazırladıkları ürünleri yakınlarındaki fırınlarda pişittirirken kimi kasap işletmeleri de kasap-fırın olarak hizmet vermektedir. Kasap işletmelerinde özellikle kâğıt kebabı, tepsi kebabı, Belen tava ve lahmacun gibi lezzetler öne çıkmaktadır. Fırınlarda da ekmeğin dışında Antakya simidi ve kakesi, katıklı ve biberli ekmeğin, Kaytağ böreği, lahmacun, kâğıt ve tepsi kebabı, Belen tava, et yemekleri, patlıcan, biber ve domates gibi sebzelerin közlenmesi, kömbe pişirimi vb. birçok ürünü pişirmektedir. Ayrıca Hatay mutfağında mezeler (humus, babağannuş, muhammara, mütebbel, zeytin ve zahter salataları) Antakya kahvaltısı, Harbiye dürümü, Antakya döneri ve köftesi, İskenderun döneri, jumbo karidesi, aşları, dolmaları, zeytinyağlı ve nohutlu sebze yemekleri, oruk, ekşi aşı, sarmıç, patatesli ve çiğ köftesi ile peynirli tatlıları (künefe ve peynirli irmik helvası) öne çıkmaktadır. Hatay’la özdeşleşmiş bu lezzetlerin tamamının tescillenmesi, tanıtım materyalleriyle desteklenerek paylaşılması gerekmektedir. Bu çalışmaların yalnızca arşiv değeri taşımasıyla kalmayıp yerel işletmelerin mutfak uygulamalarına da kaynaklık etmesi önemli bir husustur. Hatay’da farklı ilçelere yayılan turistik cazibe alanlarının, yerel yemek deneyimiyle birleştirilerek bütüncül turizm ürünlerine dönüştürülmesi, ziyaretçilere çok boyutlu bir deneyim sunma fırsatı doğuracaktır. Örneğin Harbiye Şelaleleri, St. Pierre Kilisesi, Habib-i Neccar Camii gibi tarihî ve doğal mekânların çevresinde yöresel yemeklerin deneyimlenebileceği lezzet duraklarının oluşturulması hem gastronomi turizmini destekleyecek hem de ziyaret sürelerini artıracaktır. Diğer taraftan İskenderun ilçesinin sahil kısmında balık restoranlarına ilaveten bir “Deniz Ürünleri ve Jumbo Karides Müzesi” ziyaretçiler tarafından ilgi çekebilecektir.

Hatay gastronomisinin sürdürülebilirliği açısından yerel halkın özellikle kırsal bölgelerde üretime katılması ve girişimcilik faaliyetlerini desteklemesi büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda kadın kooperatiflerinin kurulması, var olanların desteklenmesi, geleneksel ürünlerin yerel yöntemlerle üretilip satışa sunulması hem kültürel aktarımın sağlanmasına hem de kadın istihdamının artırılmasına katkı sağlayacaktır. Hem sunulan lezzet hem de alışveriş turizmi açısından bölgede üretilen reçel, salça, baharat, kurutulmuş sebze, zeytinyağı gibi Hatay mutfağının temel unsurlarının markalaştırılması ve pazarlanması, yöresel ekonominin canlı tutulmasında çok etkili olacaktır. Hatay’ın gastronomi değerlerini daha geniş kitlelere ulaştırmak için dijital mecraların ve sosyal medyanın gücünden yararlanılması gerekmektedir. Kısa film, yemek videoları, röportajlar ve tanıtım belgeselleri ile dijital içerik üretimi desteklenmeli; “Hatay’da Lezzet Molası” gibi akılda kalıcı kampanyalarla şehir markası güçlendirilmelidir. Ayrıca her yıl düzenlenecek, geniş katılımlı gastronomi festivalleri ile de kent hem ulusal hem de uluslararası platformlarda tanıtılabilir. Tüm bu çalışmaları sürdürülebilir kılmak amacıyla Hatay’da üniversiteler, belediyeler ve özel sektör iş birliğiyle bir alt kurul olarak “Hatay Gastronomi Kurulu veya Akademisi” kurulması önerilmektedir. Bu kurul/akademi aracılığıyla yerel halk ve girişimcilere yerel yemeklerin hazırlanışı, sunumu, menü planlaması, servis ve Hatay mutfak tarihi gibi konularda eğitimler verilebilir, nitelikli insan kaynağı oluşturulabilir. Sonuç olarak Hatay, zengin mutfak kültürü ve çok katmanlı tarihsel yapısıyla Türkiye’nin en özgün turizm destinasyonlarından biridir. Ancak bu güçlü yapının bölgesel kalkınmaya hizmet edebilmesi için gastronomi kaynaklarının bilimsel yöntemlerle kayıt altına alınması, erişilebilir hâle getirilmesi ve stratejik bir tanıtım süreciyle desteklenmesi gerekmektedir. Böylelikle Hatay yalnızca tarihiyle değil, gastronomisiyle de hatırlanan ve tekrar ziyaret edilen bir destinasyon hâline gelebilecektir.

9. Dijitalleşme ve Akıllı Turizm Uygulamalarını Etkili Kullanma

Dijital tanıtım uygulama alanında Hatay’ın tarihî ve kültürel mirasının dijital ortama taşınması sağlanabilir. Bu konuda sanal müze, 360° VR turlar gibi teknolojik ürünlerden faydalanılarak dijital uygulama alanları oluşturulması oldukça önemlidir. Kare kod tabelalar ve mobil haritalar

kullanılmalıdır. Hatay ilini kapsayacak şekilde geliştirilecek ziyaretçi etkileşimli mobil uygulama, ziyaretçilerin turistik deneyimleri sırasında karşılaştıkları sorunları anlık olarak bildirebilecekleri ve ziyaret sonrasında geri bildirimde bulunabilecekleri dijital bir platform işlevi görecektir. Veri tabanlı destinasyon yönetimi ile Hatay'ın turizmle ilgili tüm kararlarını gerçek zamanlı, ölçülebilir, analiz edilebilir verilere dayandıran yönetim yaklaşımı uygulanmalıdır. Bu sistemle ziyaretçi hareketlerinin izlenmesi, mevsimsellik, yoğunluk ve tercih değişimlerinin analiz edilmesi, tanıtım, altyapı yatırımı, güvenlik ve hizmet planlaması gibi uygulamaların veri destekli yapılabilmesi amaçlanmaktadır. Bu sistemin uygulanmasında IoT (Internet of Things) sensörleri kullanılabilir. Veri tabanlı destinasyon yönetimi kapsamında yaygın biçimde kullanılan sistemlerden biri de “dashboard” (gösterge paneli) sistemleridir. Bu sistemler aracılığıyla, farklı kaynaklardan elde edilen verilerin anlık, görsel ve bütüncül biçimde izlenebileceği, kullanıcı dostu arayüzler geliştirilmektedir. Hatay özelinde oluşturulacak bu gösterge paneli, Hatay Valiliği, Hatay Büyükşehir Belediyesi, ilçe belediyeleri ile Hatay İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından ortaklaşa ve eşgüdüm içerisinde kullanılabilir; böylece turizm politikalarının veriye dayalı, hızlı ve etkili biçimde oluşturulmasına olanak sağlanacaktır. Bu yaklaşım, yerel yönetimler arasında kurumsal iş birliğini güçlendirirken destinasyonun sürdürülebilir yönetimine de katkı sunacaktır.

10. Tematik Rotalar Geliştirme

Doğa Yürüyüş Rotaları: Özellikle Amanos Dağları'nı kapsayan Hassa-Dört Yol hattında geliştirilecek doğa yürüyüşü ve yayla turizmi odaklı rotalar, bölgenin benzersiz florası, endemik bitki türleri, kuş gözlem alanları ve zirve yürüyüş parkurları ile Hatay'ı dikkat çekici bir destinasyon hâline getirebilir. Bu kapsamda, Hassa'dan başlayan ve Dört Yol'un Karahasanlı, Yayladağı ve Topboğazı güzergâhına kadar uzanan bir yürüyüş parkuru planlanabilir. Rota boyunca konumlandırılacak durak noktalarında, ziyaretçilere yerel köy kültürünü deneyimleme, geleneksel yayla evlerinde konaklama ve bölgeye özgü mutfakın tatlarına erişim gibi olanaklar sağlanabilir. Ayrıca Vakıflı ile Hıdırbey köyü arası var olan yürüyüş rotası üzerinde ziyaretçilerin ihtiyaçlarını giderecek, doğal yapılar eklenerek zenginleştirilebilir.

Arkeo-Trekking Rotası: Hatay'ın arkeolojik mirası ile doğal peyzajını bütünleştiren arkeotrekking rotaları, özellikle kültürel mirasa ilgi duyan ziyaretçiler için nitelikli ve tematik bir turizm deneyimi sunmaktadır. Bu kapsamda önerilen Samandağ-Titus Tüneli-Beşikli Mağara-Çevlik güzergâhı, Antik Seleucia Pieria (Çevlik) liman kentinden başlayarak Roma Dönemi'ne tarihlenen Titus Tüneli ve Beşikli Mağara'ya kadar uzanan, özgün bir yürüyüş parkurunu içermektedir. Ayrıca Reyhanlı'daki Aççana Höyük arkeolojik kazı alanı da gerekli önlemler alınarak ziyaretçilere açılmalı ve arkeoyürüyüş rotasına dâhil edilmelidir.

İnanç Rotası: Hatay'ın tarihsel, kültürel ve doğal peyzajını manevi bir yolculukla bütünleştiren tematik rotalardan biri olarak sırasıyla Antakya-Altınöz-Harbiye-St. Simon Manastırı-Samandağ-Vakıflı-Arsuz-İskenderun güzergâhı planlanabilir. Bu güzergâh hem inanç turizmi hem de doğa temelli içsel deneyimler açısından önemli bir potansiyel taşımaktadır. Rota, Antakya Merkez (Habibi-i Neccar, St. Pierre, Sinagog, Kiliseler, Kurtuluş Caddesi)-Altınöz (Tokaçlı Kilisesi)-Harbiye Şelaleleri-St. Simon Manastırı-Samandağ (Hz. Hızır Türbesi, Titus Tüneli, Beşikli Mağara)-Vakıflı Köyü (Ermeni Kilisesi)-Arsuz (Mar Yuhanna Kilisesi)-İskenderun (Meryem Ana Kilisesi) inanç noktalarından oluşacaktır. Bu noktalar, doğal çevreyle uyumlu peyzaj mimarisıyla tasarlanmalı ve dinginliği teşvik eden unsurlarla (sessiz alanlar, meditasyon platformları, aromatik bitkiler) desteklenmelidir.

Gastronomi Rotası: Hatay'ın UNESCO gastronomi şehri ünvanı doğrultusunda oluşturulacak gastronomi temelli tematik rotalar, kentin yeme-içme kültürünü sadece tüketim odaklı değil,

deneyimsel ve kültürel bağlamda da sunma potansiyeli taşımaktadır. Örneğin, Antakya Gastronomi Rotası, Uzun Çarşı'dan başlayarak kahvaltıcılar, baharat dükkânları, humusçular, künefe ustaları ve geleneksel kebabçılarla bütünleşik bir yürüyüş güzergâhı oluşturabilir: *Antakya* (Uzun Çarşı, Antakya döneri, meze-gastronomi çarşıları, Affan, künefe)-*Altınözü* (zeytin, tandır, zahter)-*Harbiye* (tavuk, kahvaltı, Harbiye dürüm)-*Samandağ* (balık, biber, nar ekşisi)-*Arsuz* (deniz ürünleri, limon, fırınlar)-*İskenderun* (İskenderun döneri, deniz ürünleri, kebab)-*Dört Yol* (portakal/narenciye bahçeleri).

Agrogastronomi Rotası: Benzer şekilde, Agrogastronomi Rotası kapsamında, narenciye hasadı, defne sabunu üretimi ve salça yapımı gibi etkinliklerle hem gastronomi hem de agroturizm birleşimi sağlanabilir. Bu tür tematik rotalar, Hatay'ın kültürel zenginliğini çok duyulu ve katılımcı bir biçimde tanıtarak sürdürülebilir turizme güçlü bir katkı sunacaktır. Bu rotalar içerisinde Samandağ biber hasadı ve salça yapımı, Altınözü zeytin hasadı ve zeytinyağı yapımı, Hassa'da üzüm hasadı, Yayladağ'da çilek hasadı, Kırıkhan kavun ve havuç hasadı, Reyhanlı buğday hasadı ve ekmek yapımı yer alabilir.

Doğal Yaşam İzleme Rotası: Samandağ sahilinde caretta caretta kaplumbağalarının yuvalama alanı, Milleyha sulak alanında kuş gözlemi, Kırıkhan'da Hatay dağ ceylanı (gazella gazella), Amanos Dağları'nda endemik bitkiler ve yaban hayatı ile Asi Nehri kıyısında ekosistem keşfi gibi durakları kapsayabilir. Bu rota, doğaseverlere rehberli geziler ve bilgilendirici etkinliklerle sürdürülebilir bir ekoturizm deneyimi sunar.

11. Kent Peyzajını Düzenleme ve Rekreatif Alanları Artırma

Kent estetiği, bir destinasyonun görsel kimliğini belirleyen, en önemli unsurlardan biridir. Hatay özelinde kent estetiği hem turistik deneyimi zenginleştirme hem de yerel halkın yaşam kalitesini artırma açısından stratejik bir öneme sahiptir. Bu bağlamda, Arsuz'dan Samandağ'a, Defne'den Antakya'ya kadar farklı ilçelerde gerçekleştirilecek peyzaj düzenlemeleri ve rekreatif alan geliştirme projeleri, turizmi çeşitlendirecek ve destinasyonun rekabet gücünü artıracaktır. Hatay'ın doğal, kültürel ve sahil değerlerinin sürdürülebilir şekilde sunulması, rekabet gücü yüksek, dört mevsime yayılmış bir turizm modeline geçiş için gereklidir. Hatay'ın gözde turizm merkezlerinden biri olan Arsuz'da, Köyiçi ve ana cadde bandı boyunca uzanan binalarda renk, malzeme ve cephe düzenlemeleri yetersizdir. Bu kapsamda, Arsuz özelinde kent estetiği rehberi hazırlanmalı ve uygulanmalıdır. Bina dış cephe renkleri için pastel tonlar, deniz temalı mavi-gri-yeşil renk yelpazesi önerilmeli; cephe kaplamalarında ahşap, taş gibi doğal malzemelere öncelik verilmelidir. Yerel belediyeler ile Hatay İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü koordinasyonunda, cephe iyileştirmeye yönelik hibe programları geliştirilmeli ve yapı sahiplerinin dönüşüm sürecine teşviki sağlanmalıdır.

12. Deneyimsel Turizm Uygulamalarını Artırma

Hatay'ın kültürel dokusu, mutfak zenginliği ve geleneksel yaşam pratikleri üzerine deneyim temelli uygulamaları geliştirilmelidir. Deneyimsel turizme uygun köyler, zanaatkârlar ve kadın kooperatifleri ile iş birlikleri kurulmalıdır. Turistlerin katılım sağlayabileceği günlük/yarı günlük tematik deneyim paketleri oluşturulmalıdır. Hatay'da, deneyimsel turizm özellikle mutfak kültürü etrafında şekillendirilebilir. Ziyaretçilere sunulabilecek deneyimler arasında geleneksel Antakya usulü oruk yoğurma atölyeleri, zeytin kırma uygulamaları, yöresel ekmek pişirme seansları ve baharat deneyimleri yer alabilir. Hatay'ın sahip olduğu doğal ve tarımsal çeşitlilik, ziyaretçilere doğayla iç içe deneyimler sunmak için olanaklar yaratır. Örneğin Amanos Dağları'nda bitki tanıma yürüyüşleri, endemik tür gözlemleri ve fotoğrafçılık turları düzenlenebilir. Samandağ'da narenciye ve zeytin hasadına katılım, Arsuz'da bahçecilik veya geleneksel üretim atölyeleri, agroturizm potansiyelini

canlandırılacaktır. Hatay'da inanç turizmi, hikâye anlatıcılığı ve katılımcı yöntemlerle zenginleştirilebilir. Mozaik yapım atölyeleri, ziyaretçilere kentin antik dönemlerden günümüze uzanan sanat mirasını birebir deneyimleyebilecekleri bir ortam sunmalıdır. Antakya ipeği kullanılarak gerçekleştirilecek ipek dokuma atölyeleri, geleneksel kumaş üretim tekniklerinin tanıtılması ve katılımcıların üretim sürecine dâhil edilmesiyle somut olmayan kültürel miras yaşatılacaktır. Ayrıca bölgeye özgü zeytinyağı ve defne sabunlarının geleneksel yöntemlerle üretildiği doğal sabun yapım atölyeleri, ekolojik ve sağlık temelli bir turizm yaklaşımı çerçevesinde tasarlanabilir.

13. Nitelikli Hediye Eşya Envanterini Geliştirme

Hatay, sahip olduğu zengin tarihsel, kültürel ve gastronomik mirasla nitelikli hediye eşya üretimi ve pazarlaması açısından önemli fırsatlar barındırmaktadır. Hatay'da nitelikli hediye eşyaların etkili şekilde sunulabilmesi için tematik satış alanları ve deneyim merkezleri kurulmalıdır. Antakya Uzun Çarşısı, Habib-i Neccar çevresi, Harbiye, Arsuz gibi turistik yoğunluk taşıyan noktalarda ziyaretçilere hem alışveriş hem de üretim sürecine katılım olanağı sunacak mekânlar planlanmalıdır. Yerel motiflerle süslenmiş mozaik objeler, estetik nitelikleriyle dikkat çeken ve koleksiyon niteliği taşıyan turistik hediye eşyalar öne çıkarılmalıdır. Antik mozaik geleneğinin çağdaş yorumlarla yeniden üretilmesi hem kültürel sürekliliği hem de yaratıcı turizmi desteklemektedir. Antakya ipeğiyle üretilen şallar ve geleneksel Hatay kıyafetleri, üretim süreçlerine ilişkin taşıdığı yerel hikâyeler ve el emeği vurgusuyla da önemli kültürel miras ürünleri olarak değerlendirilmelidir. Defne sabunu ve zeytinyağı doğal sabunlar, geleneksel yöntemlerle üretilmeleri ve sağlık turizmi ile ilişkili olmaları açısından dikkat çekmektedir. Bu ürünlerin tanıtımında çevre dostu üretim, doğallık ve şifa temaları ön plana çıkarılabilir.

14. Gastronomi ve İnanç Entegrasyonunun Olduğu Bir Festival Düzenleme

Hatay, farklı inançların ve kültürlerin yüzyıllardır bir arada yaşadığı eşsiz bir coğrafya olarak gastronomi ve inanç temelli turizmde büyük bir potansiyele sahiptir. Deprem sonrası dönemde Antakya'dan birçok bilindik Antakya restoranın Arsuz'a taşınması, süreçte ilçeyi bir deniz cazibe merkezinin yanı sıra gastronomik bir cazibe merkezine de dönüştürmüştür. Bu süreçte depremden daha az zarar gören Arsuz, hızlı toparlanması, gelişen yaya yolu aksı (Eski Köyiçi) ve açılacak olan Antakya-Madenli yol bağlantısıyla birlikte bölgesel turizmin yeni odak noktası hâline gelmiştir.

Bu çerçevede Hatay'ın çok kültürlü mirasını görünür kılacak ve sürdürülebilir turizm stratejilerine katkı sunacak şekilde Arsuz'da bir Gastronomi ve İnanç Festivali'nin düzenlenmesi önerilmektedir. Yaz aylarının sonunda Arsuz'da düzenlenmesi önerilen ve dört gün sürecek bu festival, Hatay mutfağının çeşitliliğini, inanç gruplarının sofraya geleneklerini, kültürel hafızayı ve sanatsal üretimi bir araya getiren, bütüncül bir yapıya sahip olmalıdır. Açılış günü Hatay'ın kültürel hafızası ve ortak sofraya kültürüyle başlatılacak festival, ikinci gün farklı inançların mutfak gelenekleriyle; üçüncü gün sanatsal etkinlikler ve gastronomi atölyeleriyle; son gün ise festival konseri vb. etkinliklerle tamamlanabilir. Festivalde Hatay'a özgü zengin yemek kültürü ve çeşitliliği restoran işletmeleri veya ev hanımlarınca sergilenebilir. Restoran işletmeleri festival boyunca kampanyalar yürütebilir. Festival, deprem sonrası bölgenin sosyal iyileşmesine katkı sunarken Hatay'ın kültürel turizmde yeniden markalaşması için stratejik bir fırsat sunmakta; inanç, kültür ve gastronomi entegrasyonunu tek bir deneyim çatısı altında birleştirebilecektir. Bu yönüyle böyle bir festivalin tüm paydaşlar ile planlanarak gerçekleştirilmesi, Hatay turizmi için de hem iyileştirici hem de sürdürülebilir bir yol haritasının önemli bir adımı olacaktır.

15. Tematik Rotaların İşaretlemesini Yaparak Dijital Ortama Aktarma

Hatay gibi zengin kültürel mirasa, dinî yapılarla bezeli bir tarihe ve eşsiz doğa zenginliklerine sahip bir kentte tematik rotalar, sürdürülebilir ve katma değer yaratan turizmin yapı taşlarıdır. Tematik rotaların etkin bir şekilde geliştirilmesi iyi bir planlamayı gerektirir. Bu süreçte ilk adım, hedef temalara uygun cazibe merkezlerinin belirlenmesi ve bu noktaların coğrafi bilgi sistemleri ile bağlanabilirliğinin değerlendirilmesidir. Ardından rota içeriklerinin hazırlanması, yönlendirme tabelalarının tasarımı, dijital platformlara entegrasyon ve yerel paydaşlarla iş birliği sağlanmalıdır. Rotaların sürdürülebilir olması hem fiziki altyapı hem de tanıtım süreçlerinin bütünleşik bir yaklaşımla yürütülmesine bağlıdır. İşaretlemelerin dijital teknolojilerle desteklenerek geliştirilen rotaların mobil uygulamalarla kullanımının sağlanması ve rotaların sürdürülebilir yönetim anlayışıyla yürütülmesi gerekmektedir. Bu bağlamda doğa ve yayla yürüyüş rotaları, arkeotrekking (arkeolojik yürüyüş) rotaları, inanç ve meditasyon temalı güzergâhlar ile gastronomi rotaları gibi farklı ilgi alanlarına hitap eden rotalar oluşturulabilir. Rota boyunca ziyaretçilere, alanında uzman rehberler eşliğinde yürüyüş turları sunularak alanın bilimsel bağlamı içerisinde tanıtımı sağlanabilir. Ayrıca rotada yer alan Helenistik Dönem nekropol alanları, taş oyma mezarlar ve mezar mimarisine dair örneklerin dijital canlandırmalar (AR/VR teknolojileri ile artırılmış gerçeklik uygulamaları, mobil uygulama destekli 3D sunumlar) aracılığıyla ziyaretçilere aktarılması, deneyimsel derinliği zenginleştirecektir. Bu teknolojik entegrasyon, özellikle genç turist profilleri için destinasyonun cazibesini artıracaktır.

16. St. Pierre Kilisesi'nin Çevre Düzenlemesini ve Aydınlatmalarını Yapma

Antakya'nın en önemli inanç turizmi mekânlarından biri olan St. Pierre Kilisesi hem Hristiyan hem de genel kültür turizmi açısından simgesel bir değere sahiptir. Ancak kilisenin çevresindeki peyzajın eksikliği, yönlendirme sorunları ve gece aydınlatmasının yetersizliği, ziyaretçi deneyimini sınırlamaktadır. Bu alanda kilise çevresindeki yamaçların LED destekli güvenli aydınlatmalarla donatılması, kiliseye çıkan yürüyüş patikalarının ahşap yürüyüş yolları ve seyir terasları ile güçlendirilmesi, var olan tabelaların kaldırılarak yerlerine çok dilli, kare kodlu, dijital içerikli yeni tanıtım panolarının yerleştirilmesi, kilise ile bağlantılı alanlarda doğa ve tarih temalı açık hava sergi alanlarının oluşturulması yapılması gerekenler arasındadır. Ayrıca kilise etrafındaki düzensiz yapıların kaldırılması, kiliseye giden yol güzergâhının asfaltlanması ve kilise etrafında yerel zanaatçıların ürettiği ürünlerin sergilenip satışının yapılacağı butik alanların kurulması önerilmektedir. Bu düzenlemeler hem gece ziyaretlerini teşvik edecek hem de destinasyonun uluslararası tanıtım gücünü artıracaktır.

17. Influencer Ağrılarını Başlatma ve Tur Operatörlerine Tanıtılacak Tematik Tur Paketlerini Hazırlama

Hatay'da tanıtım faaliyetlerinin bütüncül bir planlama yaklaşımıyla ele alınması büyük önem taşımaktadır. Instagram, YouTube gibi mecralarda aktif olan gastronomi, seyahat ve kültür temalı "influencer"ların Hatay'da düzenlenecek tematik turlar kapsamında ağırlanması, şehrin dijital mecralardaki temsilietini güçlendirecektir. Örneğin, gastronomi odaklı "influencer"lar için sokak lezzetleri, mutfak atölyeleri ve geleneksel pazar yerlerini içeren özel bir program hazırlanabilir. Kültürel miras turları kapsamında Mozaik Müzesi, St. Pierre Kilisesi, Titüs Tüneli, Gelinler Dağı Nekropolü ve Kültür Sanat Çarşısı gibi alanlar öne çıkarılabilirken doğa ve agroturizm turlarında ise Amanos yürüyüşleri, narenciye hasadı ve köy yaşamı gibi deneyimlere yer verilebilir. Bu ziyaretler sırasında üretilen video içerikleri, blog yazıları, fotoğraf galerileri ve canlı yayınlar aracılığıyla Hatay'ın özgün değerleri geniş kitlelere ulaşacaktır. Dijital görünürlüğün artırılması için içerik

üretimi, yalnızca tamamlanmış turistik ürünlerle sınırlı kalmamalı; üretim ve hazırlık aşamaları da aktif biçimde belgelenmeli ve paylaşılmalıdır. Tanıtım faaliyetlerinin profesyonel turizm aktörlerine de yönelik olması gerekmektedir. Bu doğrultuda, tur operatörlerine özel tanıtım programları hazırlanarak Hatay'ın ürün çeşitliliği ve deneyim kapasitesi doğrudan tanıtılmalıdır. Hazırlanacak 1, 3 ve 5 günlük tematik tur programları sayesinde tur operatörlerinin Hatay'a yönelik hazır paketler oluşturması teşvik edilebilir. Örneğin, kültür gezginleri için 1 günlük mozaik rotası; gurme grupları için 3 günlük gastronomi turu; kültürel miras ve inanç turizmi odaklı gruplar için ise 5 günlük çok inançlı kültürel miras rotaları tasarlanabilir.

18. Arsuz-Samandağ-Erzin Plajlarını Rehabilite Etme

Hatay'ın Akdeniz kıyı bandında yer alan Arsuz, Samandağ ve Erzin plajları, sahip oldukları doğal güzele karşın turizm potansiyellerini tam anlamıyla kullanamamaktadır. Sahillerde altyapı eksiklikleri, düzensiz işletme yapıları ve hijyen koşullarının yetersizliği hem yerli hem de yabancı turistlerin memnuniyet düzeyini düşürmektedir. Bu bağlamda, plajlarda eğitimli cankurtaran personeli, acil müdahale noktaları ve ilk yardım üniteleri oluşturulmalı, modernize edilmiş duş, tuvalet, soyunma kabini gibi temel hizmet birimleri kurulmalı, temiz, ruhsatlı ve sürdürülebilir büfe ve şezlong hizmetleri sağlanmalı, her plajda erişilebilirlik ilkelerine uygun alanlar (engelli rampaları, çocuk güvenlik alanları) geliştirilmelidir. Sahil alanlarının cazibesini artırmanın yollarından biri de aktif rekreasyon olanaklarından da yararlanılmasını sağlamaktır. Bu çerçevede Hatay sahillerinde Beach volley, plaj futbolu, sahil yoga etkinlikleri gibi düşük maliyetli ancak yüksek katılım potansiyeli taşıyan rekreatif organizasyonlar düzenlenmesi, bisiklet rotalarının oluşturulması, bisiklet kiralama hizmetlerinin desteklenmesi, Samandağ sahilinde rüzgar sörfü ve kite surf olanaklarının geliştirilmesi ile alanın tematik bir spor destinasyonuna dönüştürülmesi, Karamağara bölgesi, dalış kulüpleri için tanıtılması ve sertifikalı dalış alanı olarak tescillenmesi uygulanabilecek faaliyetler arasında yer almaktadır. Bu tür faaliyetler, genç ve macera turizmine açık kitlelerin Hatay'a olan ilgisini artıracak, sezon dışı aylar da dâhil olmak üzere sahil şeridinde turizm sürekliliği sağlayacaktır.

19. Tanıtım Koordinasyon Merkezi'ni Kurma

Hatay'ın tanıtım sürecinde kurumlar arası görev ve sorumlulukların açık bir şekilde belirlenmesi için merkezi bir tanıtım koordinasyon yapısı oluşturulmalıdır. Bu merkezde; Valilik ve yerel yönetimler lojistik ve altyapı desteği sunarken Hatay İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü içeriklerin kültürel doğruluğunu ve stratejik uyumunu gözetmelidir. Üniversiteler ve akademisyenler bilgi üretimi ve danışmanlık süreçlerine; yerel medya organları ile genç içerik üreticileri ise dijital medya içeriklerinin üretimi ve dağıtımına aktif biçimde katılmalıdır. Bu çok paydaşlı model hem içerik kalitesini yükseltecek hem de Hatay'ın kurumsal tanıtım gücünü artıracaktır. Tanıtımda kent kimliğini hikâye anlatıcılığı, deneyim yaşatma ve güçlü bir dijital varlıkla desteklemek esastır. Sosyal medya entegrasyonu ile anlık ve geniş erişim mümkün kılınırken dijital pazarlama stratejisinin belirlenmesi, tutarlı ve hedef kitle odaklı içeriklerin üretilmesi gerekmektedir. İçeriklerin interaktifliği kullanıcı katılımını teşvik edecek anketler, hikâye tabanlı paylaşımlar, kullanıcı deneyimlerine açık kampanyalar ve kısa video formatları gibi araçlar viral erişimi destekleyecektir. Lokasyon bazlı etiketlemeler, "check-in" imkânları ve yerel işletmelerle sosyal medya iş birlikleri, farkındalığı artıracak etkili yöntemlerdir. Böylelikle Hatay'ın sürdürülebilir turizm marka kimliği güçlenirken şehir içeriden üretilen hikâyelerle ve dinamik dijital stratejilerle Hatay, yaşayan bir destinasyon olarak öne çıkacaktır.

20. Hikâye Anlatıcılığı ile Kent Hafızasını Oluşturma

Hatay'ın zengin kültürel mirasının etkin tanıtımı, yerel aktörler ve bilgi üreticilerinin iş birliğiyle mümkün olabilir. Bu kapsamda, akademik bilgiyle yerel hafıza ve halk anlatılarını buluşturan katılımcı bir tanıtım modeli geliştirilmelidir. Bunun ilk adımı olarak ilçelerde toplulukların anlatıları ve hafızaları sistematik biçimde toplanıp dijitalleştirilmeli; bu süreçte üniversiteler ve saha ekipleri aktif rol almalıdır. Bu süreçle doğrudan bağlantılı olarak ele alınması gereken bir diğer alan, “food storytelling”dir (yemek anlatıları). Ziyaretçilere sunulan yemeklerin yalnızca içeriği ya da hazırlanış biçimi değil, aynı zamanda hangi tarihsel süreçte, hangi toplumsal bağlamda ve nasıl bir duygusal ortamda üretildiği de anlatılmalıdır. Bu anlatılar, restoran menülerinden gastronomi müzelerine, dijital turizm rehberlerinden sosyal medya içeriklerine kadar çok çeşitli mecralara entegre edilmelidir. Hatay Hikâye Envanteri için ilçelere göre görev paylaşımı yapılarak üniversitelerle iş birliği içinde uzun soluklu ve disiplinler arası saha çalışmaları başlatılmalıdır. Yemeğin arkasındaki anlamı görünür kılan içerikler hazırlanıp restoran menülerine kare kodlarla entegre edilmeli; kuşaklar arası hafıza etkinlikleri ve hikâye anlatıcılığı atölyeleri düzenlenmelidir. Böylece üniversitelerin bilgi üretimiyle yerel hafıza arasında köprü kurularak Hatay'ın tanıtımı dışarıdan giydirilmiş imgelerle değil, içeriden üretilen özgün hikâyelerle güçlendirilmiş olur. Bu yaklaşım, Hatay'ı yaşayan ve ziyaretçileriyle sürekli bağ kurabilen bir destinasyon hâline getirecektir.

21. Vakıflı İçin UN Tourism “En İyi Turizm Köyü” Başvuru Sürecini Başlatma

Hatay'ın çok kültürlü yapısı ve biyokültürel zenginliği, kırsal turizm açısından önemli fırsatlar sunmaktadır. Deprem sonrası yeniden yapılanma sürecinde, yalnızca şehir merkezleri değil, kırsal alanların da turizm potansiyelinin değerlendirilmesi, sürdürülebilir kalkınma için stratejik bir adımdır. Bu çerçevede, Vakıflı köyü için uluslararası tanınırlık sağlayacak başvuru süreçlerinin başlatılması önerilmektedir.

Vakıflı köyü, Türkiye'nin tek Ermeni köyü olarak özgün etnik yapısı, doğal tarımı ve çevre dostu yaşam biçimiyle dikkat çeken, özgün bir kırsal yerleşimdir. Etnik kimliği, tarihî mirası, doğal dokusu ve sürdürülebilir turizm uygulamalarıyla öne çıkan köy, Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü (UN Tourism) tarafından yürütülen “En İyi Turizm Köyü” programına başvuru için son derece güçlü bir adaydır. Bu program, kırsal turizmin kültürel miras, yerel üretim, çevre yönetimi ve topluluk temelli kalkınma ile bütünleşmesini ön koşul olarak kabul etmekte; Vakıflı köyünün bu niteliklerin pek çoğunu hâlihazırda taşıması, başvuru sürecinin bilimsel gerekçesini oluşturmaktadır.

Program kapsamında öne çıkan kültürel mirasın korunması, çevresel sürdürülebilirlik, topluluk temelli kalkınma ve yerel üretimin teşviki gibi kriterler açısından Vakıflı, hâlihazırda yüksek bir uyum göstermektedir. Başvurunun başarılı olması, Vakıflı'nın uluslararası görünürlüğünü artıracak, finansal destekler ve teknik rehberlik olanakları sağlayacak, diğer Hatay köylerine de örnek teşkil edecektir. Bu ünvan, Vakıflı'nın uluslararası görünürlüğünü artıracığı gibi Hatay'ın barışçıl çok kültürlülüğünü temsil eden bir sembole dönüşmesini de sağlayacaktır. Bu nedenle köyün başvuru sürecine dâhil edilmesi hem bilimsel hem de yerel kalkınma açısından stratejik bir değer taşımaktadır.

22. Erzin Turunçlu (Girit Köyü) İçin Cittaslow Başvuru Sürecini Başlatma

Erzin Turunçlu (Girit) köyü, Girit göçmeni nüfusu, geleneksel üretim tarzları ve sakin yaşam biçimiyle dikkat çeken, doğayla uyumlu bir kırsal yerleşim örneğidir. Tarıma dayalı ekonomisinin sürekliliği, yerel mutfağın yaşatılması ve köy yaşamının sadeliği, Turunçlu'yu Cittaslow (Sakin Şehir) ağna aday göstermek için uygun hâle getirmektedir. Bu ağ, yerel değerlerin korunmasına, yaşam

kalitesinin yükseltilmesine ve sürdürülebilir kalkınmanın kırsal düzeyde desteklenmesine odaklanan uluslararası bir platformdur. Turunçlu'nun düşük nüfus yoğunluğu, kültürel mirasa saygılı yaşam biçimi ve yavaş yaşam felsefesine doğal olarak sahip olması, bu süreci desteklemektedir. Bu başvuru, köyün sürdürülebilir kalkınma, yerel ekonomi ve kültürel koruma açısından desteklenmesini sağlayacak, Hatay turizmine çeşitlilik ve derinlik katacaktır.

Köyün Cittaslow ağına katılım sürecinde, öncelikle altyapı durumu, kültürel etkinlikler, çevresel uygulamalar ve sosyal yapı analiz edilmelidir. Başvuru kriterlerine uygunluk konusunda yapılacak saha çalışmaları ve belge hazırlıkları ile köyün değerleri sistematik biçimde belgelenmelidir. Sürecin tüm aşamalarında yerel halkın katılımı sağlanarak köyde yaşayanların süreci sahiplenmesi teşvik edilmelidir. Cittaslow başvurusunun olumlu sonuçlanması durumunda köy, yalnızca uluslararası bir kimlik kazanmakla kalmayacak, aynı zamanda yerel kalkınma, kültürel koruma ve sürdürülebilir turizm açısından birçok fırsata kavuşacaktır. Bu adım, Hatay'ın kırsal alanlarında turizm odaklı yeniden yapılanmaya katkı sağlayacak, afet sonrası sosyal ve ekonomik iyileşmeyi destekleyecek, il genelinde sürdürülebilir kırsal kalkınmanın güçlenmesine hizmet edecektir. Erzin Turunçlu (Girit) köyünün Cittaslow ağına katılması, Hatay'ın kırsal potansiyelini uluslararası ölçekte görünür kılma ve yerel kalkınmayı desteklemek ve afet sonrası sosyal iyileşmeye katkı sunmak adına stratejik bir adım niteliğindedir.

23. Harbiye'yi Bir Ekoturizm Destinasyonu Olarak Geliştirme

Harbiye, Hatay'ın Defne ilçesinde yer alan, doğal güzellikleri ve mitolojik geçmişiyle öne çıkan, önemli bir ekoturizm destinasyonu potansiyeline sahiptir. Apollon ve Daphne efsanesiyle mitolojik bir derinliğe sahip olan bu bölge, Yunan mitolojisine göre Apollon'un Daphne'ye duyduğu karşılıksız aşkın hikâyesine ev sahipliği yapmaktadır. Bu mitolojik anlatı, bölgenin ruhunu yansıtan şelaleleri ile birleştiğinde Harbiye'yi yalnızca bir doğal cazibe noktası değil, aynı zamanda kültürel bir anlatı mekânı hâline getirmektedir. Harbiye aynı zamanda şelaleleri, yeşil dokusu ve kültürel çeşitliliği ile doğa ve kültür turizminin kesiştiği nadir alanlardan biridir. Ancak mevcut durumda Harbiye, altyapı eksiklikleri, düzensiz ticari faaliyetler, çevresel sorunlar ve plansız yapılaşma gibi nedenlerle bu potansiyelini tam olarak değerlendirememektedir. Şelalelere ulaşan inişli ve yokuşlu yolun bakımsızlığı, araç ve yaya trafiğinin iç içe geçmesi, yöreyle ilgisi olmayan ürünlerin yerel halk ve esnaf tarafından kontrolsüz satışı, lokantalardan yayılan yoğun dumanlar ve sinek problemi, ziyaretçi deneyimini olumsuz etkilemektedir. Ayrıca çevresel planlama eksikliği, su kaynaklarının korunması ve doğal peyzajın sürdürülebilirliği açısından da tehdit oluşturmaktadır. Harbiye'nin turistik cazibesini artırmak için fiziksel altyapının iyileştirilmesi, araç ve yaya trafiğine yönelik çözümler geliştirilmesi, yöresel ürün satışının denetlenmesi, çevreye duyarlı gastronomi uygulamalarının teşvik edilmesi ve bölgenin mitolojik hikâyesinin turizme entegre edilmesi gerekmektedir. Tüm bu çalışmalar, Harbiye'nin hem doğa temelli hem de kültürel bir destinasyon olarak yeniden konumlanmasını sağlayacak; Hatay'ın turizmdeki rekabet gücünü artırarak sürdürülebilir kalkınmaya katkı sunacaktır. Sonuç olarak Harbiye, sahip olduğu doğal, kültürel ve mitolojik zenginlikleriyle yalnızca Hatay'ın değil, Türkiye'nin de özgün ekoturizm destinasyonlarından biri olmaya adaydır. Ancak bu potansiyelin tam anlamıyla değerlendirilebilmesi için doğa-kültür-insan dengesini gözeterek stratejik bir dönüşüm sürecine ihtiyaç duyulmaktadır.

24. Kale'de Karavan Park Alanı İnşa Etme

Hatay'da turizmin yeniden yapılanmasında sürdürülebilir, esnek ve çevre dostu konaklama çözümleri önem kazanmıştır. Bu bağlamda, Arsuz'a bağlı Kale mahallesi çevresinde 20-25 araçlık bir karavan park alanı inşa edilmesi hem alternatif turizm biçimlerine zemin oluşturacak hem de

bölge turizmini çeşitlendirerek deprem sonrası toparlanma sürecine katkı sağlayacaktır. Arsuz Kale, bir yandan kıyı şeridine yakınlığı ve panoramik manzarası ile doğal bir cazibe merkezi iken diğer yandan tarihî ve kültürel dokusuyla ziyaretçilere çok yönlü bir deneyim sunma potansiyeline sahiptir. Önerilen karavan parkı, temel ihtiyaçları karşılayacak elektrik bağlantısı, temiz su temini, gri su ve atık su boşaltım üniteleri, tuvalet-duş yapıları ile donatılmalı; ayrıca gölgelik dinlenme alanları, güvenlik aydınlatması, yangın noktaları, internet erişimi ve küçük bir resepsiyon alanı içermelidir. Parkın tasarımı, doğa ve kültürle uyumlu olmalıdır. Yaklaşık 2.000-2.500 m² büyüklüğünde planlanabilecek bu alan, karavanların birbirini rahatsız etmeyecek düzende konumlandığı, yürüyüş yolları ve manzara noktalarıyla desteklenen bir mikro destinasyon olarak düşünülmelidir. Ayrıca park çevresinde yöresel ürün satış noktaları, mobil kahve ve yemek stantları, bisiklet kiralama, açık hava etkinlik alanı gibi unsurlar da yer alabilir. Bu donatılar hem ziyaretçi deneyimini zenginleştirir hem de yerel halka ekonomik katkı sağlar.

Karavan kullanıcılarının çevresel hassasiyetleri ve seyahat alışkanlıkları dikkate alındığında böyle bir tesis, Hatay'ın doğa, kültür ve gastronomi turizmini birleştiren, yeni bir çekim noktası yaratacaktır. Antakya-Madenli yolunun açılması ile Arsuz'a olan ulaşılabilirliğin artması, bu projenin cazibesini daha da yükseltecektir. Sonuç olarak Arsuz Kale'de karavan park alanı oluşturulması, düşük maliyetli, esnek, çevreyle uyumlu ve yerel ekonomiyi destekleyici bir konaklama alternatifi olarak Hatay turizmi için stratejik bir fırsattır. Doğru planlandığında bu alan, bölgeyi yalnızca bir geçiş noktası değil, uzun süreli bir konaklama ve deneyim merkezi hâline getirecektir.

25. Konteynerlerden Konforlu Konaklama İmkânları Oluşturma

Deprem sonrası dönemde Hatay'da turizm altyapısının yeniden inşası, yalnızca otel yatırımlarıyla değil, esnek, hızlı ve çevreyle uyumlu konaklama çözümleriyle de desteklenmelidir. Diğer yandan deprem sonrası Hatay'ın konaklama kapasitesi (14.019 olan yatak kapasitesi 10.036'ya düşmüştür.) büyük oranda düşmüştür. Bu durum arz edilen oda sayısının düşmesine, oda fiyatlarının da artmasına sebep olmuştur. Bu kapsamda, yerel halkın tahliyesi sonrası iyi durumdaki konteynerlerin yeniden değerlendirilerek gençlik kampları, doğa ve rekreasyon turizmi, geçici konaklama organizasyonları için konforlu alanlara dönüştürülmesi önerilmektedir. Bu proje, bölgenin konaklama kapasitesini hızla artıracak, aynı zamanda sürdürülebilirlik, afet sonrası yeniden kullanım ve yerel kalkınma ilkeleriyle örtüşen, yenilikçi bir model sunacaktır. Proje kapsamında seçilecek alanlar, doğa ve kültürle bütünleşebilecek nitelikte olmalıdır. Samandağı-Meydan Köyü, Yayladağı-Karamağara, Arsuz-Konacık, Harbiye, Arsuz-Madenli veya Serinyol Yıldırım Mesire Alanı gibi yerler hem doğal peyzaj hem de ulaşılabilirlik açısından uygun fırsat ve alternatifler sunmaktadır. Bu bölgelerde 20-30 ünitelik modüler konaklama alanları oluşturulabilir. Konteynerler; yalıtım, iç donanım, elektrik, hijyen altyapısı gibi teknik iyileştirmelerle konforlu konaklama birimlerine dönüştürülerek konaklama alanı ortak kullanım alanları (duş, tuvalet, peyzaj, gölgelik, mutfak, dinlenme alanları) ile desteklenebilir. Bu alanlar yalnızca geçici konaklama değil, gençlik kampları ve festivalleri, doğa sporları etkinlikleri ve tematik yaz kampları gibi sezonluk organizasyonlar için de kullanılabilir. Ayrıca bu tür bir model, afet bölgelerinde kullanılabilir altyapıların turizme kazandırılması açısından hem çevresel atığı azaltacak hem de toplumsal belleği olumlu yönde dönüştürecektir. Hâlihazırda kurulu bulunan Hatay hava alanı yolu kavşağı üzerinde bulunan konteyner kent, düşük maliyetli bir "Motel" veya "Turistik Modüler Konaklama Tesisini"ne dönüştürülebilir. Bu dönüşüm, afet sonrası yeniden kullanım ve sürdürülebilir turizm açısından uygulanabilir bir çözüm olarak kullanılabilir.

Sonuç olarak Hatay'da konteyner temelli konaklama alanlarının turizm amaçlı yeniden işlevlendirilmesi, kısa vadede konaklama açığını kapatacak, orta vadede ise doğa ve gençlik

turizmüne uygun esnek bir altyapı modeli sunacaktır. Bu yaklaşım, Hatay'ın turizmde toparlanma sürecine düşük maliyetli, hızlı ve sürdürülebilir bir katkı sağlayarak, kırsal alanların kullanımını da teşvik edecektir.

26. Etkili Bir Turizm Yönetimi Oluşturma ve Tanıtımda Bütünleşik Yaklaşımı Benimseme

2018 yılında hazırlanan Türkiye Turizm Ana Planı'nda, ulusal tanıtım ve pazarlamada markalaşmayı sağlamanın yanı sıra destinasyon özelinde tanıtım ve pazarlama faaliyetlerini yürütecek yapıların oluşturulması amaçlanmıştır. Bu amaca yönelik olarak ortaya konan ulusal hedeflere uygun biçimde potansiyel ulusal turizm olanaklarını belirleyerek ulusal çapta tanıtım ve pazarlama etkinliklerini yerine getirmek için 2019 yılında Türkiye Turizm ve Geliştirme Ajansı (TGA) faaliyete geçmiştir. 2021 yılı itibarıyla da T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Tanıtma Genel Müdürlüğü ve Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı (TGA) eş güdümünde, ulusal ve uluslararası alanda destinasyonların daha etkin tanıtımını destekleyecek İl Tanıtım ve Geliştirme Programı başlatılmış ve bu kapsamda iller bazında İl Tanıtım ve Geliştirme Kurulları (İTGK) oluşturulmuştur. Böylece kurulan İTGK'ların ulusal eylem planı çerçevesinde ortaya konan ilkeler ve yaklaşım doğrultusunda, ilin turizm tanıtım ve geliştirme etkinliklerini belirlemesi ve bunları koordine etmesi, bir anlamda il sınırlarını kapsayan Destinasyon Yönetim Örgütü olarak çalışması beklenmektedir.

Destinasyon Yönetim Örgütlerinin (DYÖ) temel fonksiyonu, destinasyonun özellikle tanıtım ve geliştirme politikalarını belirlemek ve bu politikaları yerel paydaşlarla koordine ederek yürütmektir. Valiliklerin ve özellikle Valilik altında İl Kültür ve Turizm Müdürlüklerinin öncülüğünde oluşturulan İTGK'ların, DYÖ'lerin uluslararası yapılanmasına uygun şekilde, geniş bir paydaş katılımıyla yönetilmesi gerekmektedir. Bu paydaşlar; destinasyondaki yerel yönetimler, turizm işletmeleri (seyahat acenteleri, konaklama, gastronomi ve rekreasyon işletmeleri vb.) ticari birlikler, meslek odaları, Bölgesel Kalkınma Ajansı ve uluslararası projelerde rol alabilecek sivil toplum örgütleri, kongre ve bilimsel etkinliklerde rol alan üniversiteler, spor kulüpleri vb. gibi ilde farklı faaliyet alanlarında etkinlikler yürüten yapılar olabilmektedir.

Hatay İl Tanıtım ve Geliştirme Kurulu, tanıtımda DYÖ sorumluluğu ile hareket ederek Turizm Ana Planı'na uygun ve TGA tarafından ulusal hedeflere uyumlu biçimde ortaya konan *Hatay Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası*'ndaki başlıkları yerine getirme ve ilin etkili tanıtımını yapma görevini üstlenmektedir. İl bazında birçok kurum ve kuruluş, bir taraftan bağımsız biçimde kendi tanıtımlarını yaparken, diğer taraftan da ilin tanıtımına da önemli destek verebilmektedir. Bu noktada bir destinasyonun tanıtımında rol alan ulusal ve özellikle uluslararası ilişkilerde güçlü ağlara sahip paydaşların eş güdüm içinde hareket edebilmeleri önem arz etmektedir. Bu kapsamda Kurul; il tanıtımında rol alabilecek, ilde ticaret, eğitim, çevre, bilim, spor, sağlık, kültür ve sanat gibi farklı alanlarda etkinlik yürüten sivil toplum örgütlerinin, yerel yönetimin, akademinin, turizm işletmelerinin, il idari birimlerinin ve spor kulüpleri gibi kendi faaliyet alanında ulusal ve uluslararası temasları olan ve tanıtımda rol alabilen paydaşların tanıtım çabalarını bütünleşik bir plan dâhilinde ele almalıdır. Kurul, her bir paydaşın il tanıtımında etkili rol alabileceği alanları belirlemeli, etki alanları içinde sorumluluklarını paylaşmalı ve bu sayede her bir paydaşın tanıtımdaki rollerinin belirlenen ortak hedef doğrultusunda şekillenmesini sağlayarak bütüncül bir politika benimsemelidir.

DYÖ sorumluluğunda hareket eden Kurul, ildeki turizm potansiyelini ve mevcut kaynakları düşünerek ortaya koyduğu markalaşma hedefi yolunda, destinasyonun tanıtım sloganı, imajı ve marka konumu hedefini farklı paydaşların eş güdümlü çabaları ile ortak hedefe yöneltmeli ve bu sayede daha hızlı ve etkili sonuç almayı sağlamalıdır.

İsmet İnönü Bulvarı No: 32
06100 Emek, Ankara

Esentepe Mahallesi Büyükdere Cad.
No: 127 Astoria AVM B Blok Kat: 4
34394 Şişli, İstanbul